

DIRVA

Nr. 129

Lapkritis-November 8, 1961

Cleveland, Ohio

RUSUI NORS TOKS DŽIAUGSMAS, KAD DABAR LAISVAI GALI KOLIOTI STALINĄ...

(Dirvos specialaus korespondento Paryžiuje)

Kelių dienų laikotarpyje Chruščiovas išsprogino dvi bombas: megaloninę ir stalininę. Rusai sužinojo apie bombos sproginimą tik po kurio laiko, nors sėdi pirmose ložėse... Rusų spauda spalio 30 d. paminėjo apie JAV atominės bombos požeminį sproginimą, bet visų Europos bei Amerikos radijo stočių transliacijos, kalbančios apie Chruščiovo bombą, buvo trūkdamos -- Nikita saugoja savo piliečių ramybę ir nervus.

paskelbė, kad 50 megalonų bomba sprogsi. Pridėjo, kad mokslininkai "apsirike" ir ji bus stipresnė. Bet už tai, sako, mes jų nebarsime... Tai šitaip buvo apvainikuotas XXII kongresas, bet toji dalis kažkodėl nebuvo užprotokoluota, gal "atsarga gėdos nedaro".

Pasaulis tikėjo, jog Chruščiovas leis perkabamas ir nesprogdins bombas, prašomas daugybės privačių žmonių, valstybių ir net Jungt. Tautų. Pažymėtina, kad vienintelė komunistinio režimo valstybė, pasirašiusi tą atsišaukimą, buvo Jugoslavija.

dinimo, jis nesirūpina. Chruščiovui, žinoma, nesvarbu kokias baissias pasekmes dabartinei ar būsimažiai kartai gal turėti ta bomba. Jis nesijaučia nei nusikaltėliu nei moraliai atsakomingu prieš žmoniją.

Gal tos bombos sproginimas tai vidaus, partinių sunkumų išdava, atsimentant Kiniją, Albaniją ir taip vadinamus antipartiečius. Gal Kremliaus caras nutarė parodyti saviems ir svetimiems, kad marksistinės koalicijos sostinė yra Maskva, kad jis stipriausias.

Žinome, kad yra nesusipratimų su Albanija ir Kinija, bet yra ir vidaus "priešų" -- antipartiečių, kurių tarpe daug buvusių žvaigždžių, kaip Molotovas, Kaganovičius, Malenkovas ir kiti. Molotovo laiškas Komunistų Partijos Centru, kuriame jis prikiša, kad Chruščiovo partijos programa yra revizionistinė ir antirevoliucinė, įrodo didelę ir vis dėlto, gana stiprią kovą pačioje SSRS komunistų partijoje. (Nukelta 1 2 psl.)

Korp. Neo-Lithuania centro valdybos pirmininkas M. Valiukėnas kalba šių metų neolituany vasaros stovykloje prie Clevelando. Sėdi Noakaitė ir dr. E. Noakas. Vyt. Gedgaudo nuotrauka

ŠIANDIEN IR RYTOJ

***

PASIUNTINYBES UŽDARINĖJANT

Vatikanas, Brazilija ir Washingtonas -- trys vietovės, kelusios ir keliančios mūsų visuomenę didelio nerimo dėl uždarymo ar dėl galimo uždarymo mūsų pasiuntinybių. Visuomenėje nerimas, veiksmuose ir laikraščių vedamuosiuose konfuzija. Išbaręs Vienybę už gandų skleidimą, Draugas čia pat ragina neužmerkti akių ir neušikimšti ausų, kad negirdėtų spėliojimų ir užuominų apie galimus pavojus.

Priežastys to mums skaudaus smūgio Vatikane ir Brazilijoje paaiškėjo ir aiškėja toliau, Washingtone -- galimo smūgio tikėtis ir jam ruoštis būtina, jei dar ne vėlu. Kokieten bebūtų Vienybės žinių šaltiniai, klausimas vertas dėmesio, pasiklausant kad ir ne menko prezidento J. F. Kennedžio draugo, kolumnisto V. Lippmano išvedžiojimų, kuriuose jis be skrupulų ir diplomatiškos išsiskukinėjimų, kloja kortas ant stalo, garsiai štai ką mintydamas --

--"Norint atsiekti vokiečių -- amerikiečių politinę darną, būtina pašalinti senos, sugriuvusios politikos šaukšles. Ta politika susidarė iš pažadų Adenauerio vyriausybei, kad, remdamosi Amerikos jėga, ji kaip nors prives prie Sov. Sąjungos kapituliacijos Rytų Vokietijos klausimu. Tos politikos formulė susidarė iš susijungimo per laisvus rinkimus. Ta politika taip pat buvo garsinama okupuotų kraštų išlaisvinimo vardu.

Ta politika niekad nebuvo rimta. Faktinai ji niekad nebuvo ir nuoširdi. Dėl to, kad Amerika ir jos sąjungininkai, ne mažiau ir Vak. Vokietija, niekad neturėjo intencijų kariauti už Vokietijos susijungimą ar už Rytų Europos išlaisvinimą. Visa ta politika buvo nešvarus šposas. Juk tris kartus ta politika tokia ir pasirodė -- kai Rytų vokiečiai sukilo, mes jiems nepadėjome, kai Vengrija sukilo, mes nepadėjome, ir kai Berlynas buvo siena perkirstas į dvi dalis, mes ramiai sutikom su padėtim.

Nors iš Washingtono ir jaučiama stipresnė atsparabet ta (Nukelta 1 2 psl.)

LIETUVOJ RENGIA NAUJĄ JAUNIMO IŠKELDINIMĄ

Vilniškė "Komjau n i m o Tiesa" spalio 29 dienos numeryje raudonomis raidėmis per visą puslapį išspausdino šūkį: "ŠTURMUI PASIRENGE! LAUKIAME ĮSAKYMO, KUR VAŽIUOTI!"

Po šūkiu paduodama ištrauka iš Chruščiovo kalbos, prieš kelias dienas pasakytos Maskvoje, kurioje sakoma: "Jaunimui teks iškelti naujus mūsų gelmių turtus, pastatyti fabrikus, tarybinius ūkius, gamyklas, miestus. Bet gelmių turtais ne prie Maskvos, ne prie Leningrado, jie guli taigoje, kalnuose, dykumose... Partija... šaukia mūsų jaunąją kartą į priekį, šturmuoti, statyti komunizmą!"

Raudonomis raidėmis taip pat pranešama, kad vos tik buvę ištarti tie žodžiai, iš įvairių Rusijos miestų pradėjo plaukti jaunimo pareiškimai -- pasisiūlymai važiuoti, kur bus įsakyma.

Čia pat spausdinami toki patys pareiškimai iš Kėdai-

nių, Ukmergės, Panevėžio, Alytaus ir kitų vietų.

Vadinasi, prasideda nauja jaunimo iškeldinimo banga ir Lietuvoje. Kryptis dar nenurodyta, bet Chruščiovo jau gana aiškiai pasakyta: taiga, kalnai, dykumos...

VILNIO ATSKRIDO SPRAUSMINIS LĒKTUVAS

Spalio 27 dieną pirmą kartą Vilniaus lėktuvų uoste nusileido sprausminis lėktuvas TU-124. Tai buvo bandomoji kelionė. Numatoma, kad kitais metais Vilnius bus įjungtas į sovietinių sprausminių keleivinių lėktuvų linijų tinklą.

Tai nereiškia, kad Vilniaus lėktuvų uostas jau taip išplėstas, kad jame galėtų nusileisti kiti sprausminiai lėktuvai, toki, vakaruose pažįstamieji milžinai. Tu-124 modelis yra pritaikytas palyginti mažoms nusileidimo bei pakilimo aikštėms. Jam pakanka 600, daugiausia 800 metrų ilgu-

KORP! NEO-LITHUANIA SUVAŽIAVIMAS

Artėja Neo Lithuania korporacijos suvažiavimas. Ta proga kreipėmės į pirmininką Mečį Valiukėną, kad plačiau painformuotų apie aktualiuosius reikalus.

--Lapkričio 11 - 12 dd. įvyksta Korp! Neo Lithuania suvažiavimas. Ką numatome tame suvažiavime svarstyti?

--Korporacijos suvažiavimas yra jė vyriausiasis sprendžiamasis organas, šaukiamas ne rečiau kaip kas dveji metai. Suvažiavimą sudaro senjorai ir fi-

listeriai, šimtiniam suvažiavime numatoma svarstyti Korp! organizaciniai klausimai, atseit Korp! pastarųjų metų eitis, kelias, artimiausi uždaviniai, planai ir jiems vykdyti naujų organų išrinkimas.

Atskirai minėtina, šiame suvažiavime svarstysime Korp! vidaus tvarkos statusus. Kas tai yra? Korp! statusas -- nuostatai gana išsamiai nusakantieji korporanto darbą, elgesį ir santykiavimą tiek su kitais kolegomis, tiek su bendrąja aplinkuma. Statusas taip pat nusako visų Korp! institucijų darbo apimtį, ceremonialą ir tradicijas. Trumpai statusas vadinamas korporanto knygų knyga!

--Kiek žinau, Neo Lithuania veikla atgaivinta JAV tik po eilės kitų jaunimo organizacijų veiklos metų, todėl su veiklos atgaivinimu nudelsta?

--Klausimas gal ne visa tiksliai pastatomas. Korp! Neo Lithuania ir visų kitų jai broliškųjų Korporacijų (Filialų Lithuaniae, Jaunoji Lietuva, Herkus Monte, Geležinis Vilkas ir Lietuva) korporantų apsiungimas buvo atliktas dar Vokietijoje. O bendrasis šių Korporacijų suvažiavimas Augsburgėje priėmė ir darbo apibrėžias, planus. Dėja prasidėjusi emigracija visus saitus sutraukė. Šių Korp! korporantai iš naujo pradėjo megsti tarpusavio saitus naujose gyvenvietėse. Taip susiformavo JAV Tautinis Akademinis Sambūris, o tokioje Australijoje ir iki šios dienos jokia organizacija nėra išbaigta, nors jau keletą kartų buvo rodoma pastangų įsteigti Korp! Neo Lithuania padalinį... Savo ruožtu, ir su nemaža neolituany talka, Vokietijoje įsikūrė Korp! Viltis, turėjusi uždavinį apjungti studijuojantį jaunimą. Tačiau ir viltiečiai, per-

sikėlę į kitus žemynus, nebepajėgė savo užmojus tęsti, studijuojančią jaunuomenę į savo eilę (Nukelta 1 3 psl.)

ŽINIOS IŠ VISUR

• Milžiniškas gaisras, dideliame vėjui pučiant, įsiskūkęs į Hollywood Hill, Cal., sunaikino daugelio filmų artistų, pramoninkų ir šiaip turtingųjų namus. Dauguma namų buvo virš 100,000 vertės. Sunaikinta virš 200 namų ir padaryta milijonai nuostolių. Vien aktorės Zsa Gabor namų vertė buvo 400,000 dolerių, prikrauti gerų meno kūrinių, brangenbių ir kailių. Gaisras palietė ir buvusio viceprezidento R. Nixono, dabar gyvenamus namus, bet jie nesudegė.

• Prezidentas Kennedy ir Indijos min. pirm. Nehru pradėjo pasitarimus, kaip išlaikyti taiką.

• Ekvadore vykstančios riaušės privedė prie viceprezidento Carlos Julio Arosemena pasiskelbimo diktatorium. Riaušės nukreiptos prieš prezidentą Velasco vedamą politiką. Riaušėse aktyviausiai dalyvauja studentija, jau turinti nemažai aukų.

• Surinktos žinios sako, kad sovietai neseniai yra iššovę raketą, kurioje buvo trys astronautai. Raketa buvusi iššauta spalio 14 d. Signalai buvo pagauti Tokijo ir kitur. Vėliau raketa pametė savo orbitą ir joje buvę žmonės žuvo.

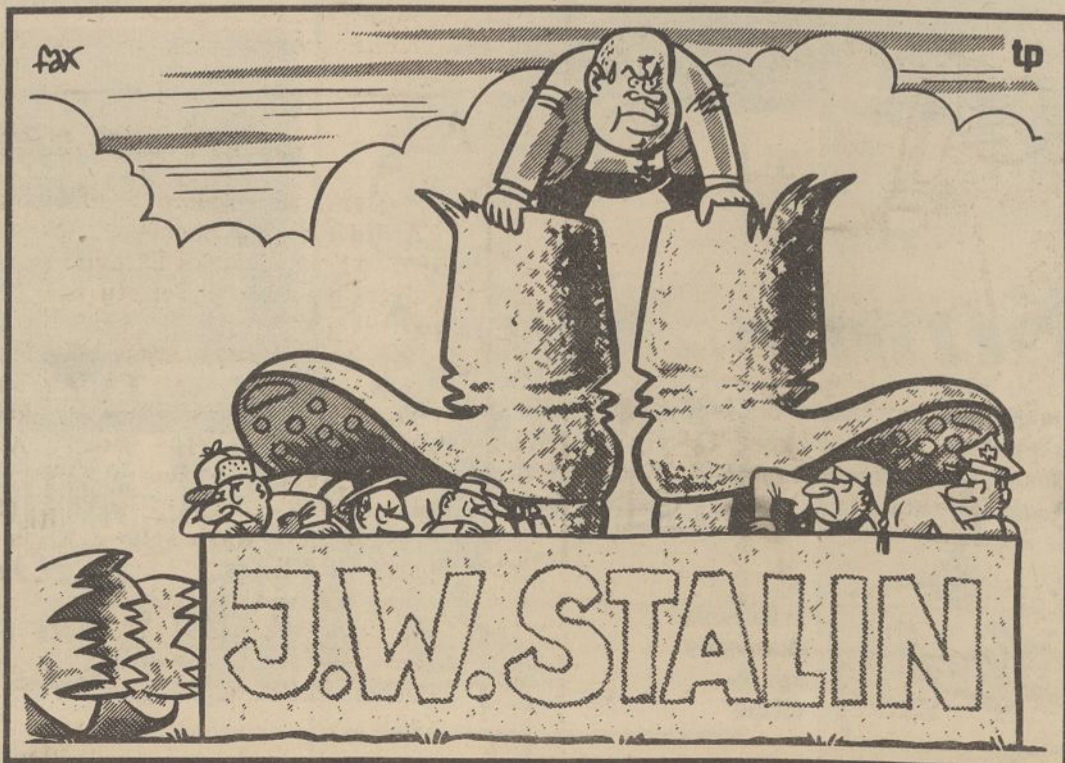
NAUJAS FASKAS CLEVELANDE

Centrinė rinkimų komisija Bostone, skelbia FASKo rinkimų duomenis. Rinkimuose dalyvavo 199 JAV ir Kanados lietuviai sportininkai, iš 624 galėjusių balsuoti. Teisėtų balsavimo lapelių pripažinta 192.

Už Clevelando sąrašą pasisakė 121 ir už Chicago -- 71. Į naująjį FASKą, su būstine Clevelande, pagal gautus balsus išrinkti: Elvyra Vadopalienė-Šikšniūtė (109 balsai), Algirdas Bielskus (105), Jaunutis Nasvytis (104), Algirdas Nasvytis (101), Vytautas Jokubaitis (91), Juozas Kijauskas (68), Kazimieras Karalis 62. Kandidatai: Laimutis Klimas (51) ir Algis Penkaskas (45).

Į FASKo revizijos komisiją išrinkti pagal Chicago sąrašą: Zigmąs Degutis (50), Rimantas Dirvonis (50) ir Jonas Degutis (46). Kandidatai: Petras Baltramonas (44) ir Edvardas Šulaitis (42).

K. MERKIS, CRK p-kas

Batai liko...

Sukčius...

Rusui nors toks džiaugsmas...

(Atkelta iš 1 psl.)

Bet neužmirškime, kad ar taip vadinami antipartiečiai ar dabartiniai vadai, kaip Chruščiovas ar Mikojanas, visi jie buvo paklusnūs Stalino įsakymų vykdytojai bei bendradarbiai. Jie visi komunistai ir yra pasirodę vaidinti bet kokias roles, kad apgautų jų valdomus kraštus ir Vakarus. Tai tik nauja forma, o komunistinė diktatūra vis ta pati. Ir jos tikslas užgriebti visą pasaulį yra nepasikeitęs.

Antroji bomba tai Stalino legendos visišką sugriovimas. Jau per XX-ąjį Komunistų partijos kongresą Chruščiovas pasakė didelę kalbą "destalinizacijos" tema, bet toji kalba buvo ilgai laikoma slaptą. Šitam kongrese jo kalbai, ta pačia tema, tik dar smarkesniais žodžiais, buvo duotas ypatingai didelis atgarsis. Chruščiovas net pranešė, kad Stalinas, asmeniškai, pareikalavo nužudyti Kirovą (1934 m.), I-ji partijos sekretorių Leningrade. Kadangi toji mirtis patarnavo pretekstu "didžiajam valymui", iš to galime spręsti tos "naujienos" svarbą.

Chruščiovas kalbėjo prezidentinės komunistinės moralės šydu, nors tai jau esanti praeitis, bet visa liaudies privalanti žinoti teisybę.

Dėl visų šių įvykių Rusijos pilietis jaučiasi truputį pakibęs ore. Bet nors tiek turi malonumo, kad gali viešai ir laisvai kolyti buvusį "carą", kuriam gyvam esant veidai baldavo ir motinos vaikus gąsdindavo vien jo vardą išstiant.

Asmenišką Chruščiovo prestižą ir jo galia kyla. Vakaruose

ŠIANDIEN IR RYTOJ

(Atkelta iš 1 psl.)

atspara tuo tarpu užtikrina tik esamas pozicijas. Ar tikslas jau atsiektas, jei sovietų kumštis nuslydo į mažesnę atsparos tašką -- Suomiją ir Skandinaviją? Ko siekiama artėjančiomis derybomis su Kremliu?

Klaustukų daug, nors mūsų atstovams, tai iš vieno tai iš kito veiksmo, nuvykusiems į Washingtoną, grojama senoji plokštelė. Bet diplomatinė kalba turi savąjį žodyną ir jo plonybėmis reiktų susidomėti ir mūsų piligrimams.

"Šiuo metu JAV nesiruošia savo ligišiolinio nusistatymo Lietuvos atžvilgiu keisti, nei jį svarstyti. "Tas "šiuo metu" nėra joks užtikrinimas, kad po kiek laiko neleistų sakyti, jog "dabar jau kitos aplinkybės". Atsimenant Atlanto Chartą, atsiminti būtina taip pat Potsdamą ir Jaltą.

Tat nesipykim dėl "nepagrįstų gandų skleidimo", bet jei jau politikuojam, politikuojam kovojančios tautos už savo ateitį ir laisvę politiniais ginklais: ieškome ne valdininkų, privalančių kartoti pareiškimus, kurių tekstas šiuo metu dar nepakeistas. Ieškome įtakingų draugų, politikos rate turinčių įtakos, sveriančių politikos ateities užsimojimuose. Ir ieškome jų per mūsų visuomenės mandata turinčius asmenis su legaliai atspausdintais blankais...

Visuomenė parodė savo subrendimą, pirmo smūgio susilaukus iš Vatikano. Dar didesnio subrendimo ir vievingumo reikia ruošiantis užkirsti kelią Lippmano politikos įsigalėjimui.

ir Amerikoje, norima sudaryti nuomonę, kad Chruščiovas žmogus ramus, rimtas, nemėgstas kraštutinumų bei karo, turįs, kaip ir kiekvienas vyriausybės pirmininkas "vidaus sunkumų". Žodžiu, tai žmogus, su kuriuo galima tartis, kalbėti. Na, gal net ir nusileisti šioje Berlyno krizėje. O tas "gerasis ir ramusis Chruščiovas taip nenorįs karo, o vistiek yra "driverstas" sprogdinti 50 megatonų bombą, kad tik išvengtų kraujo praliejimo...

NAUJAS KINO TEATRAS ŠIAULIUOSE

Šiauliuose, stoties rajone, naujoje gatvėje, pavadintoje Draugystės prospektu, atidarytas naujas, moderniai įrengtas plačiaekraninis kino teatras. Pavadintas jis "Palydovo" vardu (rusiškai "Sputnik"). Teatre 830 vietų. Salė būsianti naudojama ir susirinkimams.

V. NOREIKA SUOMIJOS

Jaunas operos solistas (lyrinis tenoras) Virgilijus Noreika, sovietinių menininkų grupėje, spalio pabaigoje išvyko koncertuoti Suomijon. Tenai užtruks beveik iki vidurio lapkričio.

HOLLYWOODAS - SMUNKANTI PAIKYBĖ

TADAS MICKUS,
Grand Rapids, Mich.

rumų perkrautos filmos. Jų čia netenka vardinti — kiekvienas, žvilgtelėjęs į filmų skelbimus, gali greit įsitikinti.

Apie prostituciją ir visokių iškrypimus kalbančios filmos, laimi Hollywoodo premijas. Neseniai, lankantis Hollywoode, teko ir šių eilučių autoriui net matyti "Susie Wong" stiliaus suknelės, imituojančias tą premijuotą prostitutės charakterį.

Tokia orgija jau tęsiasi keletas metų. Hollywoodo baronai, didelėje daugumoje mums žinomi "tautiečiai", tol nesustos, kol tik iš tokių filmų numatys pelną. Ir jei kas šį klausimą aštriau iškelia spaudoje, tuoj pasigirsta visokių

"laisvių saugotojų" ir 18 šimtmečio sąlygose kurtų įstatymų garbintojų chorai. Tuo tarpu pamažu, bet sistematiškai, nuo di j a m a s Amerikos jaunimas.

Mūsų spaudoje dažnai filmas recenzuojanti gabi rašytoja Alė Rūta, atsakydama į mano panašias pastabas Dirvoje apie Hollywoodo šlamštą tvirtino, kad Hollywoode sukuriame daug gerų filmų. Nežinau, kokiomis statistikomis ji remiasi, tačiau faktas vistiek yra tas, kad tų gerų filmų reikia tiesiog su žiburiu ieškoti.

Paskutiniu laiku gerokai padidėjo visokių organizacijų protestai ir gal jie turės šiek tiek tokios įtakos. Jei ir tai nepadės, bus neišvengiamai iššaukta cenzūra visai nežūrint, ar tas svetima ar ne, amerikietiško gyvenimo būdui.

OŽIAI BALTUOSE RŪMUOSE

Priežodis sako, kad nėra namų be dūmų. Tai tinka ne tik eiliniams namams, bet ir prezidentų rūmams. Tik toks skirtumas, kad apie dūmus jų namuose žmonės kalba su didesniu įdomumu. Taip ir apie Baltuosius Rūmus kalbama nesivaržant, net ir žiurkių esimo juose neslepiant.

Kol kas dar nėra pagrindo apkalbėti Baltųjų Rūmų šeiminių, neskaityt, kad pati Kenedienė yra išradinga naujovėmis, raginusi savo vyrą važiuoti į Graikiją imti specialių vonių. Tai davė pagrindo Mt. Clemens (prie Detroito) mineralinių vonių savininkams pakviesti prezidentą Kennedy pasinaudoti Michigano mineralais turtingomis voniomis. Kad Kennedy yra jau ne kartą nuo supamosios kėdės nuslydęs, -- apie tai tik su nekalta šypsena amerikiečiai sužinojo.

Prie Baltųjų Rūmų užkulius priklauso Trumano ir Eisen-

howerio nesusipratimas. Kan-dus sarkastas Trumanas neatsileidžia Eisenhoweriui, kuris savo prezidentavimo metu niekada nėra pakvietęs Trumano į Baltuosius Rūmus. Eisenhowerio rūstybė ir boikotas Trumanui atsirado nuo Trumano 1952 m. spalio mėn. kalbos, kurioje Trumanas apkaltino Eisenhowerį už Berlyno fiasko. Kaip Europos fronto karo vadas, Eisenhoweris, esą, nepasirūpinęs pravažiavimo teisės į Berlyną 110 mylių koridorium. Nors Trumanas nesąs toks griežtas Eisenhowerio kritikas kaip Winston Churchill, bet Ike niekada nedovanojo Trumanui.

Ir kodėl tik po kelių mėnesių prezidentavimo Kennedy pirmą kartą pakvietė Trumaną į Baltuosius Rūmus jo garbei pobūvio? Trumanas buvo nepatenkintas Kennedžio flirtu su Eisenhoweriu. Trumanas dėl to tylėjo. Gi lapkričio 1 d. Trumano viešėjimas Baltuosiuose Rūmuose rodo, kad Kennedy jau baigė flirtą su Ike. Lūžis įvyko kaip tik prieš jo kalbą North Carolinoje. Tam pasitarnavo ir Eisenhowerio kritika dėl Taikos Korpo siuntimo "į mėnulį, kaip į neišvystytą kraštą".

Ta proga paaiškėjo, kad Kennedžio administracija pasitarnavo Eisenhoweriui cenzūruodama valstybės departamento pranešimus, kuriuose netiesioginiai buvo kalbama apie Eisenhowerio padarytas klaidas dėl Berlyno.

Kiek Trumanas yra neatlaidus

Eisenhoweriui, galima spręsti iš jo atsakymo reporteriams prie Baltųjų Rūmų lapkričio 1 d. Į klausimą, ką jis galįs pasakyti apie Ike kritiką dėl Taikos Korpo, Trumanas atsakęs, kad esą, kiek jis apie mėnulį žinąs, tiek jis ir apie krašto valdymą 1952 m. nusimanęs.

Kennedy turįs dokumentus, kurie rodo paveldėjimą iš Eisenhowerio. Jis galįs įrodyti, kad Ike buvo pilnai pasirodęs Kubos invazijai, Berlyną liečia dokumentai yra smerkiantieji. Taipgi ir Laoso problemoj Ike ne be nuodėmių. Dėl to, esą, Laoso neutralus premjeras Souvanna Phouma, sugrįžęs į valdžią, dabar nenorįs su mumis lošti kamuolio.

Galima suprasti, kiek tas dviejų buvusių prezidentų nesusipratimas yra naudingas Amerikos prestižui. Nepavydėtina ir Kennedžio padėtis tarp tų dviejų buvusių didžiųjų.

Neseniai teko matyti TV filmą su Eisenhoweriu jo dvare. Jis atsakinėjo į klausimus, liečiančius jo prezidentavimo laikotarpį. Iš svarbiausių atsiekimų jis skaitęs krašto vienybės ir pasitikėjimo savimi atstatymą. Didžiausiu nusiavylimu jis skaitęs Richard Nixono pralaimėjimą. Apie nusivylimą Camp David dvasia jis neužsiminė. Iš viso, kaip atrodo, garsiam karovadui prezidentauti buvo sunkiau, negu generolauti. Istorija pasakys, kiek produktyvus buvo baltieji Rūmai 1952 - 1960 m. ir kaip Kennedy dabar susitvarkys. Antra vertus, neužmirškime, kad ir prezidentai yra žmonės. Nepavydėtinos yra jų preigos. Ypač tai ryškiai galėjome pamatyti iš neseniai parodyto filmo Woodrow Wilson. Kokią didelę rolę jis vaidino I Pasaulinio karo metu, o, grįžęs iš Paryžiaus, Amerikai pasukus prie Monroe doktrinos, mirė didžiausiame nusivilyme.

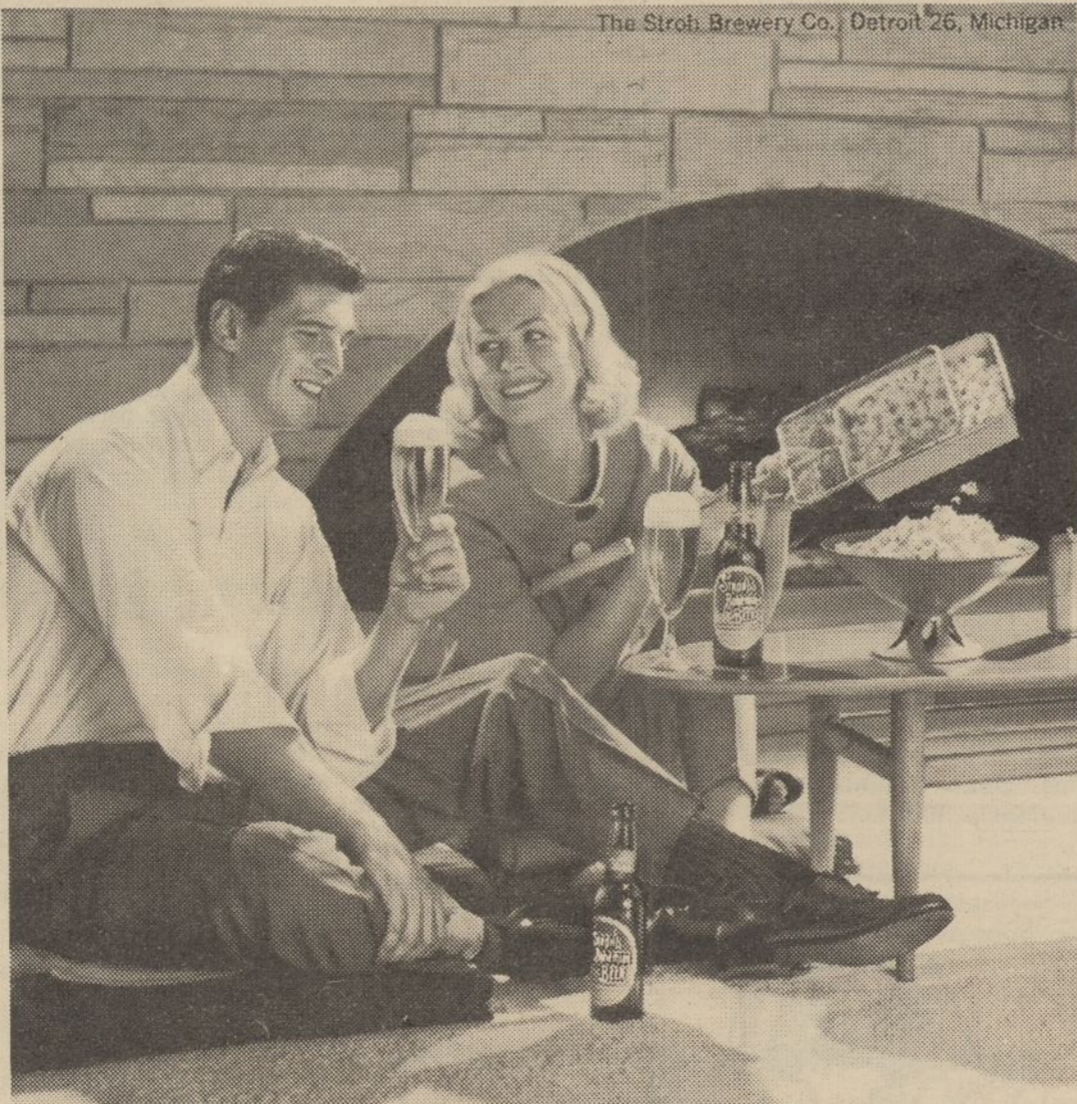
J. Nandré

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

VISAIS
APDRAUDOS
REIKALAIS,

kaip automašinių, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę
**PAULINA
MOZURAITIS-BENNETT**
HI 2-4450
642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24

you'll like Stroh's... better!

Kepimas kokurūzų... atidarymas šaltos Stroh's alaus bonkos... ir jūs galite turėti labai linksmą vakarą. Stroh's yra kas tai specialaus. Tai yra Amerikos vienintelis ugnim virtas alus... ugnim virtas tikram malonumui. Turėdami Stroh's... jūs galite sakyti turintieji labiausiai gaivinantį alų! Pirmaujantis visur... visur populiariomis kainomis!

šviesesnis
skanesnis
ugnim
virtas

AMERICA'S ONLY FIRE-BREWED BEER

KVIEČIAMĖ PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBASKAS, sekretorius

Bishop 2-1397

DIRVA

- THE FIELD -

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Balys Gaidžiūnas ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Per Suomiją į isitvirtinimą prie Atlanto

Suomija, Lietuvos šiaurės kaimynas, iki Antrojo pasaulinio karo buvo žinoma, kaip darbšti tauta, turinti garsių rašytojų ir muzikų, o taip pat ir nė kiek neatsiliekančių ir garsių sportininkų. Jų muzikai, kaip J. Sibelius ir R. Kajanus, arba Nobelio premiją laimėjęs rašytojas Sillampaa, o taip pat garsūs Kivi ir Leino, Suomijai pelnė garbę. Bet Antrojo pasaulinio karo metu Suomija, viso pasaulio laisvų tautų tarpe, laimėjo ir narsiausios tautos vardą. Laimėjo besąlyginiai gindami savo žemę ir tautos laisvę kovoje su daug kartų galingesniu priešu.

Antrojo pasaulinio karo metu Suomija du kartus kariavo su Sovietų Sąjunga. Pirmą kartą 1939 m. užpulta, o antrą kartą 1941 m., prasidėjus Vokietijos-Sovietų Sąjungos karui, išėjusi atsiimti prarastų savo žemių. Tų karų rezultatai Suomijai buvo labai skaudūs. Ne tik kovose žuvo daug Suomijos žmonių, bet teko priešui atiduoti nemažai žemių ir mokėti dideles kontribucijas.

Bet Suomija visa tai išdidiškai pakėlė. Žuvusių garbei tauta pastatė daug granitinių ir dvasinių paminklų. Apie prarastas žemes negalėdama viešai kalbėti, joms kitaip ilgesį išmoko reikšti. O dideles kontribucijas darbo praktiku jau pilnai išmoko. Ir visa tai padarėsi neužmiršo, kad nelaimės valandose iš galingųjų paramos nesusilaukė, o viską turėjo ant savo keturių milijonų tautos pečių pakelti.

Šiuo metu tą nedidelę ir narsią tautą vėl toji pati Sovietų Sąjunga pradėjo atakuoti. Ypač po to, kai Suomija, išmokėjusi užkrautas kontribucijas, pradėjo kiek laisviau ir į kitur dairytis, ne vien Maskvos ūkinis ir kultūrinis mainus vykdyti.

Kai kas mano, kad Suomijos prezidento Urho Kekkonen lankymasis Amerikoje, buvo toji paskutinioji priežastis, jog Maskva vėl nutarė Suomiją prievartauti. Bet, jei kas tai laikytų viena iš rimtųjų priežasčių, tikrai klystų. Svarbiausioji priežastis, kad lauktas Suomijos vaisiaus kritimas į Maskvos sterblę, nepasitvirtino. O spaudimo priemonių buvo visokiasių.

Suomių tauta visa tai atlaikė, nors tam tikrą tautos dalį Maskvai ir pasisekė demoralizuoti. Suomijos parlamente atsirado nemaža grupė ir tokių atstovų, kurie jau į Maskvą žiūri, ne kaip į amžiną Suomijos priešą, bet kaip ir į jiems patrauklios komunistinės sistemos šaltinį. Tai taip vadinama Suomijos penktoji kolona ir tautos nelaimė. Toji kolona, atėjusi naujai sunkiai valandai, jau gali būti didelis kilyis vieningumui ir atsparai ardyti, kokio nebuvo anksčiau, iš Maskvos tokio didelio spaudimo nejučiant.

Suomijos vienoks ar kitoks užėmimas, tegul ir karines bazines įrengiant, Maskvos nepatenkins. Visi, kurie žvilgtelį į šiaurinės Europos žemėlapi, lengvai supranta, kad per Suomiją nebesunku daryti didesnius šuolius į Švediją, Norvegiją, Daniją, ir saugų išėjimą prie didžiųjų Atlanto vandenių. Ir tas užsimojimas, kiek atsimenama, labai jau primena Hitlerio veržimąsi užvaldyti Norvegiją.

Motyvai, kuriais dabar Suomija spaudžiama derėtis dėl galimos Vokietijos grėsmės, yra tikrai ciniški. Bet visi grobikai, kurie eina grobti svetimo turto, o tuo labiau kurie keinasai į tautų laisvę, tų motyvų švarumui ir nesirūpina. Pagaliau, ir jie patys gerai žino, kad jais niekas ir nepatikės.

Suomijai, tam geram Baltijos tautų šiaurės kaimynui, vėl atėjusi labai sunki valanda. Reikia laukti, kad jai išsilaikyti nesulaužytai ir nepavergtai, pirmiausia padės kaimynai, o toliau ir tie, kurie turi jėgos laisvę ginti nuo komunistinio pavergimo. Bet jei nepadės, komunistinė lava vėl paslinks į vakarus ir prarys naują keturių milijonų auką.

B. G.

Korp. Neo-Lithuania valdyba 1938 metais Kaune. Sėdi: A. Simonaitis, M. Valiukėnas, E. Puškevičius. Stovi: Karpis ir A. Silifinas.

KORP! NEO-LITHUANIA SUVAŽIAVIMAS

(Atkelta iš 1 psl.)

Išles telkti. Iš kitos pusės, baigusieji studijas akademikai, nerodė noro eiti į Tautinio Akademinio Sambūrio eiles. Tos visos sąlygos ir iššaukė gyvenimą Korp! Neo-Lithuania visoje plotmėje.

--Idomu patirti, kiek dabar veikia Neo Lithuania skyrių ir kaip vertinat veiklos sąlygas?

--Šiandie Neo Lithuania Korporacijos didesni narių susitelkimai, turintieji vietovių valdybas, yra aštuoniuose vietovėse. Korporantų skaičiumi didžiausias padalinys -- Chicagoje, jaunujų kolegų skaičiumi veda Clevelandas, jauniausias amžiumi -- Los Angeles, Calif. padalinys.

Veiklos sąlygos, palyginti, neblogos. Tiesa, mums, senesniems korporantams, korporantų išsidėstymas visoje Šiaurės Amerikoje, nepastatė, ypač kai prisimeni, kad anais laikais iš Kauno, sakysim, į Kėdainius pasitraukęs korporantas buvo skaitomas extra loci. Bet visus nuotolius išperka Korporacijoje esanti graži susipratimo ir tarpusavio ryšio nuotaika.

Šiuo metu Korporacija apjungia visus neolithuanus, pradėdant veteranais - kūrėjais ir baigiant jaunaisiais kolegoms. Korporacijoje, galima tarti ir pasiūlyti, nėra kartų problemos! Korp! padalinų valdybose aktyviai dirba nūn akademianiam suole besimoką kolegės-ės, su eigoje svarstomi iškilusieji klausimai visų bendromis pastangomis, o Korp! Vyriausioji Valdyba išrenkama mišri, iš filisterių ir senjorų.

--Aišku, skaitytojams būtų įdomu patirti, kiek korporacijoje turite senų narių, dar Lietuvoje į veiklą įsijungusių, ir čia aukštus mokslus pradėjusių?

--Neturiu po ranka korporantų kartotekos, tad atsakau apytikriai. Laisvos Lietuvos laikų neolithuanų ir filijų turime apie 350. Čia tremtyje aukštųjų mokslų einančio (ar jau baigusio) jaunimo gerokai per šimtą. Atseit, Korp! kasmetinis prieauglis geras dvidešetis jaunuolių!

Prieš 13 metų, gyvenant Vokietijoje, kada Mečys Valiukėnas buvo VLIK narys, atstovavęs Laisvės Kovotojų Sąjungą. Iš kairės: S. Balčiūnas, N. Valiukėnienė, p. Jasaitienė ir M. Valiukėnas.

B. Gaidžiūno nuotrauka

--Neo Lithuania kasmet rengia stovyklas. Kiek tokių stovyklų yra buvę ir kiek korporantų jose dalyvavo? Kokie stovyklose buvo jaunesniųjų ir vyresniųjų santykių?

--Taip, Neo Lithuania Korporacija, pradėdant 1958 metais, kasmet rengia stovyklas, kuriose jaunieji korporantai turi progą arčiau susipažinti, pasitarti, paskutuoti korporantiškojo bei lietuviškojo gyvenimo klausimus, aktualijas, o taip pat išklausti paskaitas ar referatus lietuviškos ar Korp! ideologijos klausimais.

Šių stovyklų laikas, per visus keturis metus, buvo savaitė su Labor Day savaitgalio imamai. Atseit, stovykla tęsdavosi devynias dienas. Paskutinėse stovyklose visą laiką stovyklavo apie 50 korporantų, gi atsitiktiniais svečiais ir ypač savaitgaliais stovyklas aplankydavo ir jose gyvendavo po keliasdešimt net per šimtinę svečių, daugumoje

vyresniųjų korporantų ir jų šeimų nariai.

--Kokius Korporacija turi ateities planus?

--Ši klausimą būtų tiksliau atsakyti po Korp! suvažiavimo, nes jame daugiau išryškėja nuotaikos ir artimesni Korp! darbai. Tačiau, man atrodo, Korporacijos planas iš esmės yra labai aiškus -- tęsti savo darbą, auklėjant mūsų akademinę jaunuomenę Pro Patria, vadovaujantis kūrėjų ir garbės narių mintimis bei idėjomis, lietuviškomis tradicijomis ir krikščioniškos dorovės dėsniais.

Artimiausioje ateityje tikty: a) išleisti Korp! Neo Lithuania 40 m. istoriją, b) pradėti jaunujų neolithuanų, lankančiųjų aukštesniąsias mokyklas, organizavimą ir c) Suorganizuoti Neolithuaniską periodinį leidinį, ar bent skyrių kitame periodiniame leidiny.

bg

BOSTONO LIETUVIŲ ŽINIOS

Visi radijo klausytojai prašomi pasisakyti

Naujosios Anglijos lietuvių kultūrinė ir visuomeninė radijo programa, dabar perduodama 8-9 val. ryte sekmadieniais iš WKOX radijo stoties, Framingham, Mass.

Kai kas nusiskundžia, kad programa yra per anksti, o taip pat kad ji kai kuriose vietose prastai girdima. Tačiau nei dabartinėje radijo stotyje, nei kioje kioje radijo stotyje negalima gauti patogesnio laiko sekmadienį. Vienintelė galimybė -- tai pereiti į kitą radijo stotį, kuri galėtų skirti Laisvės Varpui ne sekmadienį, bet ketvirtadienį pusę valandos nuo 9 val. iki 9:30 val. vakare.

Šioji galimybė yra nepatogi dėl šių aplinkybių: Programa būtų ne valandos, kaip dabar, bet tik pusė valandos. Naujoji radijo stotis būtų labai gerai girdima So. Bostone, bet visiškai negirdima Worcesteryje.

Kad Laisvės Varpo vadovybė galėtų padaryti teisingą sprendimą, visi klausytojai ir kiti prašomi atsakyti į šiuos klausimus:

1. Gerai girdite dabartinę Laisvės Varpo radijo stotį WKOX iš Framingham ar blogai?

2. Norėtumėte, kad Laisvės Varpas liktų dabartinėje WKOX stotyje turimu laiku ar ne?

3. Pageidautumėte, kad Laisvės Varpas pereitų į kitą radijo stotį ketvirtadienį 9:00-9:30 val. vakare ar ne?

Atsakant, prašoma nurodyti savo vardą ir pavardę, o taip pat antrašą, kad būtų žinomas, iš kur ir kas rūpimais klausimais pasisako. Atsakymai siunčiami Laisvės Varpo vardu: 47 Banks St., Brockton, Mass. Jų laukiama iki šių metų lapkričio 11 d.

Šiuo reikalu Laisvės Varpo spalio 22 d. koncerto dalyviams buvo išdalinti laišukai, tačiau ligi šiol atsaky-

II-JO DAINŲ ŠVENTĖS KOMITETO REIKALU

1961 m. spalio 14 d. Dainų Šventės Komiteto posėdyje, dalyvaujant ir K. Žirguliui, išspausdintų "Lithuanian Song Festival Committee" blankų, arba, taip vadinamo II-jo Dainų Šventės komiteto reikalų, buvo nutarta visuomenei paskelbti, posėdyje priimtą, visą šį reikalą išaiškinančią ir užbaigiančią rezoliuciją.

Po šio nutarimo spaudoje pasirodė K. Žirguliui pareiškimas "Lithuanian Song Festival Committee" reikalų. Taip pat ir Lietuvių Demokratų Lygos susirinkimo aprašymuose Drauge ir Naujienose minimas K. Žirguliui aiškinimas dėl Lithuanian Song Festival Committee.

Kadangi K. Žirguliui pareiškime ir aiškinimuose esu liečiamas, kaip vienas iš dalyvių sudariusių Lithuanian Song Festival Committee, visuomenės žiniai pareiškiu:

1. Jokiame pasitarime ar posėdyje kur buvo sudarinėjamas Lithuanian Song Festival Committee nedalyvavau. 1960 m. gruodžio 31 d. kartu su St. Dauniu lankiausi pas K. Žirgulį, kaip turintį ryšių su valdžios pareigūnais, tikslu išsiaiškinti ar K. Žirgulis galėtų padėti Dainų Šventės Komitetui pakviečiant valdžios pareigūnus į Dainų Šventę. K. Žirgulis mielai sutiko padėti, bet pageidavo, kad Komitetas išspausdintų susirašinėjamui blankus anglų kalba, kuriuose K. Žirgulis būtų pažymėtas, kaip chairman (prel. I. Albavičius -- president). Paaiškinau, kad įtraukti naują asmenį į DŠ Komitetą yra tam tikra procedūra ir šiuo atveju nieko pažadėti negaliu. Tuo pačiu pasiūliau, kad bendruomenės vadovybė galėtų K. Žirgulį pakviesti specialioms reikaloms. Tam reikalui galima sudaryti komisiją, kurios pirmininku ir būtų K. Žirgulis. Su šiuo pasiūlymu K. Žirgulis nesutiko.

Išsiskiriant K. Žirgulis pageidavo, kad norint ko nors pasiekti, reikia veikti skubiai ir bendruomenės vadovybė ir Dainų Šventės Komitetas turi greitai apsispręsti ir paruošti tinkamus blankus.

Tuo reikalu su K. Žirguliu daugiau kalbėti neteko.

2. Apie išspausdintus Lithuanian Song Festival Committee blankus ir, taip vadinamą II-į Dainų Šventės komitetą, kurio sudėtis minėtuose blankuose buvo išspausdinta nieko nežinojau iki liepos 1 d. (DŠ išvakarių).

3. Mano pavardė į Lithuanian Song Festival Committee blankus įrašyta be mano žinios.

JONAS JASAITIS, Chicago

DĖL DAINŲ ŠVENTĖS KOMITETO PRANEŠIMO

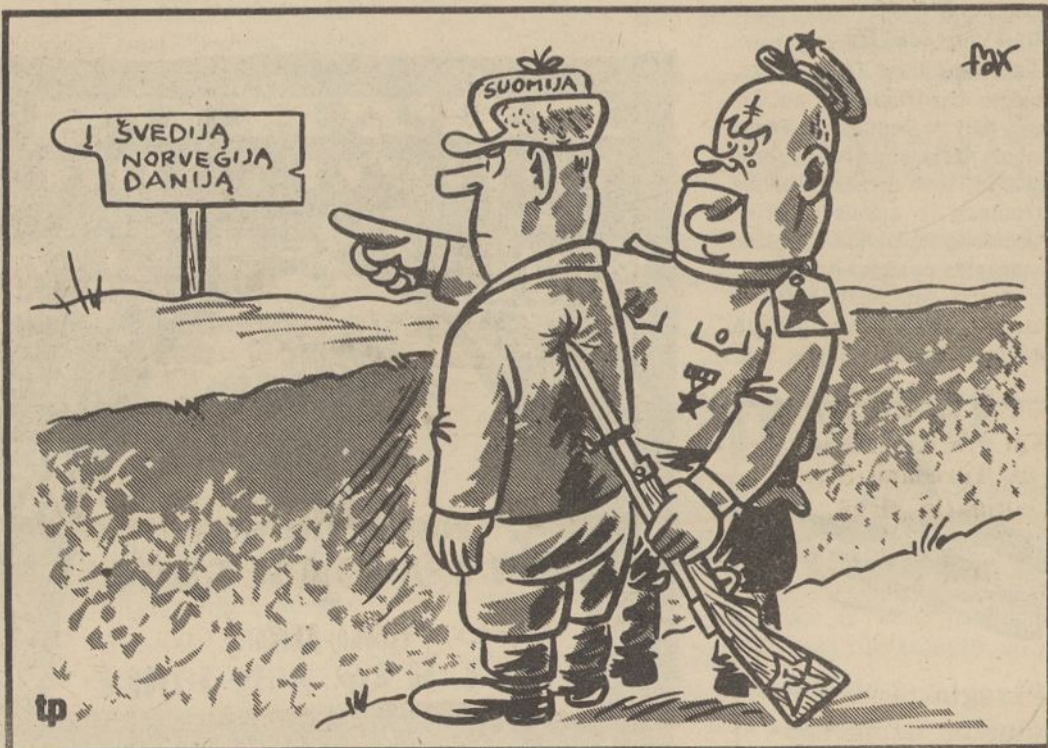
Su apgailėstavimu turiu pareikšti, kad tokiai Dainų Šventės Komiteto 1961.X.14. "rezolucijai", kokia buvo šiomis dienomis paskelbta Dirvoje, o taip pat ir kituose laikraščiuose, nepatariu ir prie jos neprisidedu. --

TEODORAS BLINSTRUBAS, D. Š. K-to vicepirmininkas ir išdinknas

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

mų gauta labai nedaug.

Lapkričio 11 d. Bostono šv. Petro lietuvių parapijos choro bus šokiai su menine programa. Solistas Stasys Liepas padainuos kelias solo dainas, Pr. Lembertas paskaitys F. Kiršos, St. Santvaro ir kitų poezijos ir šv. Petro parapijos bažnytinis choras, kuriam jau daugelį metų vadovauja komp. Jeronimas Kačinskas, padainuos naujai paruoštų dainų.

"...apsaugoti nuo grasinimų iš kitos pusės, mes tave palaikome!"

Jų nuotyčiai nesibaigė...

VON BRAUN

erdvių pionierius

Prie Reichswehr ministerijos durų sargybinis sumušė kulnėmis. Kapitonas Dornberger su majoru von Horstig ir pulkininku Becker nusileido laiptais ir susėdo į Mercedes.

Šoferis, pravažiavęs Wilhelmstrasse, pasuko į užmiestį.

Prieš porą mėnesių kapitonas Dornberger gavo žinių, kad priemiesty tuščiam lauke, trys jaunuoliai, kurių jauniausias turėjo tik 18 metų, į orą laido didelės raketas ir kaikurius jų pasiekia net 3,000 pėdų aukštį.

Tuo pat Dornbergeriui kilo mintis, kad čia gali būti šis tas įdomaus. Vokiečių armijos likučiai tuo laiku visais būdais bandė apeiti Versalio sutarties uždraudimus. Pavyzdžiui, vokiečiams buvo uždrausta turėti sunkiąją artileriją. Dornberger, pats būdamas inžinierius, pagalvojo, kad gal būt tos raketos, kurios iškyla iki 3,000 pėdų, pagerinus, pasidarytų puikiu pakaitalu patrankoms.

Jis ėmėsi iniciatyvos pamatyti tuos tris jaunuolius, kurie vadinosi Rudolf Nebel, Klaus Riedel ir Werner von Braun, kuriam buvo tik 18 metų amžiaus, atvykti iš savo raketa į kariuomenės manevrų lauką.

Kada Mercedes su karininkais privažiavo manevrų lauką, Nebel, Riedel ir von Braun su savo pilkais dažyta raketa ir degamąja medžiaga iš skysto deguonio ir benzino, jau buvo vietoje.

Vienuliuką metų von Braun laukė tos minutės nuo to momento, kada dar vaiku būdamas, gavo dovanų pirmąjį komunią teleskopą, o vėliau į jo rankas pateko Rumunijos vokiečio Walterio Obertho parašyta knygelė "Kelias į planetas", kurios viršelio, su nupiešta raketa, skriejančia į mėnulį, jis iki šios dienos negali užmiršti.

Pradžioje von Braun buvo blogas mokinys matematikoje, bet suintriguotas knygele, pradėjo stropiai mokytis ir greit pasidarė geriausiu mokiniu.

Kai 1930 metais visi Berlyne kalbėjo tik apie būsimo boksso rungtynes tarp Max Schmelingo ir Jack Sharkey, Werner Braun laukė atvykstant savo herojaus Walter Oberth. Jam pasisekė susitikti ir prisiprašė, kad leistų dirbti jo eipoje. Oberth buvo protingas ir tuoj padarė jį savo padėjėju. Kiti du vadinosi Nebel ir Riedel.

Keturiese jie pradėjo laidyti raketas, kurių dvylika ištrylikos nepajėgdavo atsiplešti nuo žemės, arba pakilusios keliolika pėdų sprogdavo. Kadangi tai buvo mažos, tai jos tik sproginu sukeldavo triukšmą, nieko nesužadamos, tad policija jiems nedraudė užsiimti bandymais. Tačiau vis dėlto keleta raketų, kurioms pavyko iškilti, įrodė Obertho teorijos teisingumą, kad skysta degamoji medžiaga šioje srityje yra vertesnė už pūdrius.

Bet po keturiasdešimties bandymų, kai Oberth išleido savo santaupas, paliko savo "padėjėjus" jų pačių likimui. Trys "muškietininkai" nerimo ir tėsės bandymus. Kad sudarius kapitalą, už vieną markę žmonėms jie leisdamas pasižiūrėti, kaip daro bandymus su raketomis.

Vieną dieną atėjo civilis, kuris

Von Braun 1934 metais vokiečių kario uniformoje.

užsimokėjo markę, ir kaip tą dieną raketai pavyko atsiplešti, pasakė savo vardą: kapitonas Dornberger. Von Braunui tą sekundę prasidėjo nauja era.

Pulkininkas Becker ir majoras von Horstig prisistatė prie raketos.

--Tai šita? -- skeptiškai paklausė pulkininkas, rodydamas raketą ir jauną "techniką".

Von Braun nieko neatsakė. Kariškai paruošė fototeodolitą, chronografą ir balistines kameras.

--Ponai, aš esu pasiruošęs, -- pasakė von Braun. -- Aš prašysiu jus atsitolti.

Rudolf Nebel nusivedė karininkus už suverstų medžių, kurie sproginu atveju turėjo sudaryti slėptuvę. Von Braun giliai atsišvėpė. Aukštai jis matė išblęsusį mėnulį. Pirmą kartą mėnulyje jis išūrėjo veidą ir, keičiausia, tas veidas jam šypsojosi.

Dornberger, saugiai pasislėpęs už medžių, matė, kaip von Braun uždegęs benzine mirkintą skudurą, prikišo po motoro vamzdžiais ir šoko bėgti prie medžių.

Ivyko stiprus sproginimas. Raketa atrodė šokinėjo vietoje, pas-

kui dingo dulkių debesys. Po to ji pasirodė kylanti į viršų. Užgavusi vienos eglės viršūnę pasvyro 70 laipsnių kampu, apsivertė ir nuo jos atsiplešė vandens šaldytuvus. Praskridusi virš žiūrovų galvų, ji sprogo per keletą pėdų nuo tos vietos, kur pakilo.

Dornberger ir von Braun pasižiūrėjo vienas į kitą.

--Reiškia nepasisekė, ar ne? --paklausė pulkininkas Becker.

--Degamosios medžiagos sienelės neatlaikė...

--Aš matau. Ateikit rytoj į karo ministeriją. Mes sutvarkysime šį reikalą, -- pasakė pulkininkas.

Von Braun suprato, kad rytoj jam bus pasakyta, joji armija atmetė jo projektą. Tačiau, jei pulk. Becker ir neįvertino jo raketos, jis buvo sužavėtas jaunuolio von Braun entuziazmu.

--Jaunas žmogau, -- pasakė jis kitą dieną savo kabinete. --

Jums raketos yra žaislas, jūs net nežymite bandymo klaidų, kad jų daugiau nebeįpakartotumėt. Kad dirbtumėt naudingai, jums reikia frankių, o kad jų turėtumėt, reikia pinigų. Jei sutiksite dirbti armijai, aš jums duosiu visko, bet su viena sąlyga. Kad daugiau nebebūtų su raketomis žaidimų...

Nuo tos dienos Werner von Braun tapo pirmuoju vokiečių armijos astronautiniu techniku.

Pradžioje trys metai nuo ano bandymo Kummersdorfo poligone. Von Braun pradžioje dirbo su vienu padėjėju. Vėliau savo žinioje turėjo visą tarnybą ir nemažai iššovė raketų. Anoji aikštė jiems pasidarė maža. Šalia buvę šaudymo laukai jam kliudė daryti bandymus ir neleido susikonscentruoti prie formulių. Jis pradėjo ieškoti ramesnės vietos.

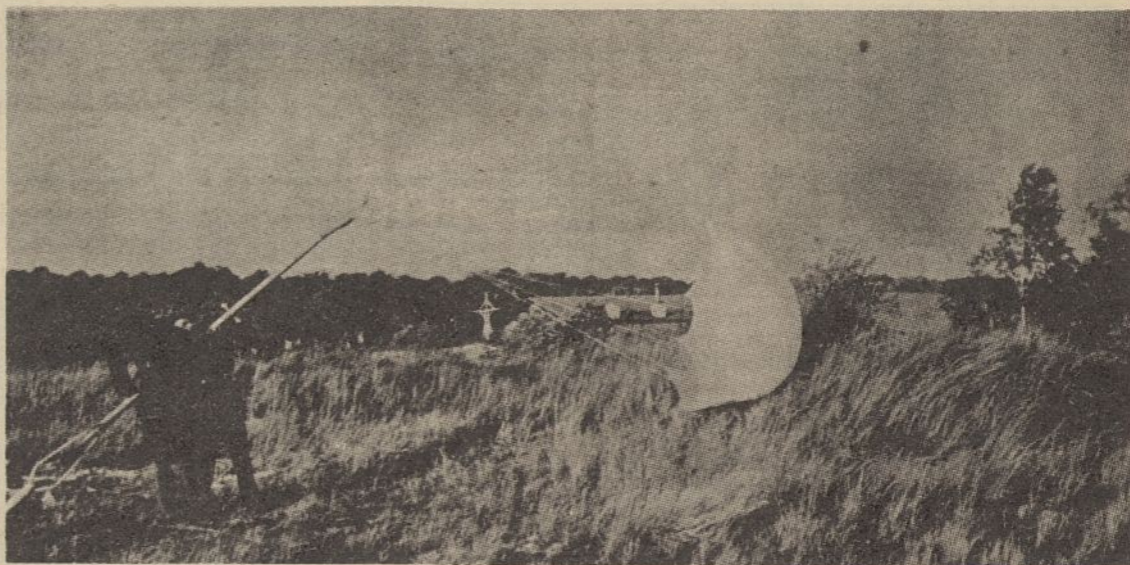
1933 metais liepos mėnesį jam pavyko pagaminti pirmą motorą, kuris turėjo 300 kg. stumimo jėgą. Tuo vokiečių karinė aviacija pastatė ausis. Kadangi aviacija jam pasiūlė 5 milijonus marčių, tuo tarpu kai armija niekad nedavė daugiau 800,000 jis sutiko. Bet sąžinės griaužiamas nuėjo pas Beckerį, kuris jau buvo pakeltas į generalus.

Becker armijos vardu jam pasiūlė 6 milijonus. Bet kaip von Braun jau buvo sutikęs dirbti ir aviacijai, tai iš 800,000 jo biudžetas pakilo iki 11 milijonų. Tai buvo laikoma gera pažanga.

Tapęs turtingu jis pradėjo ieškoti bandymams naujos vietos.

1935 m., atostogaudamas Silezijoje pas savo tėvus, iš motinos išgirdo kalbant apie ramią Peenemunde salą, kur jo senelis medžiogdavęs antis.

Kilo mintis tą salą pamatyti. Persikėlęs keltu į Peenemunde naktį praleido nedideliame viešbutelyje, o kitas dvi dienas skersai ir išilgai vaikščiodamas po salą. Jis buvo laimingas, kaip dar niekad, nes buvo tikras, kad čia galės dirbti nekludomas.

Von Braun 1932 metais kapitono Dornbergerio akivaizdoje demonstravo raketos iššovimą. Kitą dieną karo ministerija jį priėmė savo tarnybon.

Užsilpęs ant laboratorijos stogo, keletą sekundžių von Braun užsimiršo, ką jis čia turėjo daryti. Per tuos septynerius metus iš laukinės Peenemundo salos viskas pasikeitė. Visur matėsi per mišką iškirsti takai, o aikštėje stovėjo apdengta spalvotų skudurų tinklu raketa, smailgaliu į viršų. Toliau matėsi deguonį gaminančių dirbtuvių pastatai, observatorijos bokštas. Von Braun pasižiūrėjo į laikrodį. Buvo vidudienis. Jis buvo padaręs raketą, kuri turėjo armijos specialistams parodyti ko ji yra verta.

Su savo šachmatinėm juoda balta spalvom, raketa A-4 dar nesivadino komerciniu vardu V-2 Ji gulėjo ant iššovimo tilto. Dvi vielos ją jungė su apskaičiavimo instrumentais ir elektros energija.

--X be trijų. Viduj raketos automatinio piloto žiroskopas pradėjo sukstis. Palengva bokštas atitolo. Viduj rezervuaro deguonies spaudimas didėjo.

--X be vienos... Paskutinioji minutė buvo ilga. Pagaliau šūvis pranešė paskutinės dešimt sekundžių. Ir dabar viskas pradėjo veikti greitai.

Iš raketos motoro vamzdžių išsiveržė oranžinė liepsna. Švilpimas kas sekundę darėsi didesnis. Iš lėto, nuostabiai lengvai, raketa pasikėlė. Veržiamasis iš vamzdžių padidėjo ir stauga A-4 visu greitumu lėkė užpakaly savęs palikdama 90 pėdų ilgio liepsnos uodegą.

Von Braun sušuko patenkintas. Raketa skrido nesisukdama, laikydamosi nustatyto kelio. Labai aukštai danguje palengva raketa pakrypo 45 laipsnių kampu. Dvidešimt pirmąją sekundę garsia kalbis pranešė, kad pirmą kartą žmonijos istorijoje, raketa pasiekė garso greitį.

Dornberger iš džiaugsmo nuskrubėjo į montavimo dirbtuves. Bet kadangi ir von Braun turėjo tą pačią idėją, tai juodu ant laiptų susitiko ir puolė viens kitam į glėbį. Dabar jie buvo tikri, kad vieną dieną galės pasiūsti raketą į mėnulį ar saulę.

Bet atsielti šių rezultatų nebuvo taip lengva. Jie turėjo ilgus metus dirbti. Du kartus jau manė, kad netoli tikslo, ir vėl viską turėjo pradėti iš naujo. Bet ir dabar, džiaugdamiesi jie užmiršo viską, net ir Hitlerį.

Su Hitleriu von Braun pirmą kartą susitiko 1939 metais. Tai buvo dar Kummersdorfe. Hitleris tada laimingas von Brauchitsh atvyko pasižiūrėti raketų. Bet jis pasilikio tylus ir išvažiavo nieko nepasakęs.

Dornberger buvo įsikales į galvą mintį, kad A-4 galės nugabenti 300 km vieną toną TNT. Dabar, pasisekus bandymui, jis su von Braunu tuoj rezultatus pranešė Hitleriui. Atsakymas buvo gautas tik 1943 m. kovo mėnesį. Jis buvo trumpas ir aiškus: "Hitleris sapnavo, kad jokia A-4 raketa negalės pasiekti Anglijos". Bet matyt kitą naktį Hitleris geriau sapnavo, nes pakeitė sprendimą. 1943 m. liepos 7 d.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

atsiuntė į Peenemunde savo asmenišką lėktuvą, įsakydamas lakūnui pristatyti į jo štabą Rytprūsiose Dornbergerį ir inž. von Brauną. Po valandos jie išskrido į Rytprūsius ir von Braun priėmė krūtinės spaudė dėžutę su raketos bandymų filmu.

Čia salę, kur buvo paruoštas filmui rodyti aparatas ir ekranas.

Staiga atsidarė durys ir pasirodė pulkininkas. Vieną sekundę jis apmetė salę žvilgsniu ir sprogestančiom iš kaktos akim visa gerkle sušuko:

--Fiureris! (Bus daugiau)

LIETUVISKI SCRIAI, JUODA DUONA. AUKŠČIAUSIOS RŪŠIES RŪKYTI KUMPIAI. DESROS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVĖJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.
Telephone: TWaining 4-8087

Prekes siunčiame ir per pašta.

ISKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠĮ KUPONĄ

Prašau atsiųsti ..... Nurodykit prekę .....

Nurodykit adresą: ..... Name .....

No.	Street	City	State
-----	--------	------	-------

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

MIDWEST MAISTO ir LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 West 69 St. Marquette Parke
SAV. J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA
Čia gėrimus pirksite tikrai pigiai!
TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. ASBACH URALT ..... 5 ths. 4.95
2. BISQUIT 3 star cognac ..... 5 ths. 4.98
3. MARTEL 3 star cognac .... 5 ths. 5.39
4. WHITE HORE SCOTCH WHISKY ..... 5 ths. 4.98
5. Arrow Cockt. MARTINI OR MANHATEN ..... 5 ths. 2.98
6. CONTREAU LIQUER ..... 5 ths. 4.75
7. Da SILVA 10 metų Portugalų BRANDY ..... 5 ths. 3.69
8. Kijafa Vynas ..... 5 ths. 1.75

Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

M O K A M E

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutauptą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygute.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

SOCIALINIS DRAUDIMAS

J. ŠOLIŪNAS

ŠALIN PENSININKAI, TEGYVUOJA MOKSLEIVIAI!

Tešiamė pašnekesį apie nemokamo gydymo reikalingumą šiame krašte.

Pereitą kartą trumpai apibrėžėme šiuo metu svarstomą nemokamo gydymo projektą, žinomą Cecil R. King arba H. R. 4222 Bill vardu. Toliau žadėjau pasvarstyti apie klausimą, kuris dažnai dabar keliamas: reikalingas ar ne yra nemokamas gydymas šitam kraštui. Tačiau tas mano užsimasymas, atrodo, turįs būti atidėtas.

Priežastis? Š. m. spalio 23 d. Dirvos vedamasis iškėlė labai jautrų klausimą, būtent: kodėl nemokamas gydymas yra numatomas tik socialinio draudimo pensininkams?

Kadangi klausimas labai įdomus ir aktualus, todėl pakalbėkime apie jį. Nors trumpai praplėskime numatomo nemokamo gydymo projekto svarbiuosius pagrindus, dirstelėkime į priežastis, kurios šiuo metu verčia nemokamą gydymą suteikti tik mūsų senimui.

DIDŽIAUSIAS VARGŠAS

Nėra abejonės, kad daugumas mūsų sutiks, jog blogiausia padėtis šiuo metu yra mūsų susestę gyventojai. Tik pamanykime: statistika rodo, kad senieji dažniausiai serga, jie serga daug ilgiau ir jų pajėgumas užsimo- kėti už gydymą yra pats mažiausias. Štai svarbiausios priežastys, kodėl numatomas nemokamo gydymo projektas griežiai padėti pirmiausia šiai grupei.

Patirta (Public Health Service, U. S. National Health Survey žiniomis), kad piliečiai nuo 1-64 metų amžiaus 1957 m. praleido, iš 1000 žmonių 883 dienas ligoninėje. O tuo tarpu žmonės virš 65 m. amžiaus iš 1000 piliečių, turėjo praleisti net 2332 dienas ligoninėje. Vadinasi, senieji daug daugiau praleidžia laiko sirgindami ir jiems pagalba yra reikalingiausia.

Antra, senimas daug dažniau serga chroniškoms ligoms ir jų gydymas yra ilgas ir brangus.

Trečia, senimas daug mažiau pajėgusis užsimo kėti gydymo išlaidas. Statistika rodo, kad pensininkų pajamos yra labai mažos. Apie 62% visų pensininkų turi mažesnes negu 2000,00 dol. metines pajamas. O tokias pajamas turint vargu ar galima net bandyti atsiguoti į ligoninę.

Išvada: mūsų senimas yra didesnis vargšas, negu bet kuri kita gyventojų grupė. Ir todėl jai yra reikalinga skubiausia parama.

KODĖL PAŽANGA LĖTA?

Gal dažniausiai girdimas priekaištas, kad būdamas turtingiausias kraštas, dar ligšiol nepajėgė įsivesti nemokamo gydymo.

Priežastis? Atsakymas paprastas: nemokamą gydymą įvesti lėtina amerikiečio galvosena. Jis labai gerbia ir mėgsta individualumą. Jo galvoje, kiekvienas pilietis turėtų pasirūpinti savuoju likimu. Ir dar vis dėlė šio krašto dalis mano, kad juo mažiau valstybė kišasi į piliečio gyvenimą, tuo ji yra geresnė.

Va, šito galvojimo išvada ir yra priešinimasis prieš nemokamo gydymo įvedimą. Nemanymė, kad prieš nemokamo gydymo įvedimą kovoja tik kapitalas ir organizuota daktarija. Ne, Jiems padeda ir anie individualumu sergą piliečiai.

Manding, prieš žmogaus nusistatymą yra daug sunkiau kovoti, negu prieš kapitalą. Kova prieš galvojamą yra sunki, lėta ir reikalaujanti daug pastangų.

Visai teisingai. Demokratinėje santvarkoje visa keičiama ir daug kas keičiasi lėtu evoliucijos, bet ne staigios revoliucijos keliu.

Mes, kurie ragavome nemokamo gydymo patarnavimo Europoje, labai dažnai norime pašiepti šį kraštą, kad jis dar vis neturi nemokamo gydymo. Gaila, kad neturi. Tačiau su laiku, garantuoju, jog jis ir šioje srityje pralenks daugelį kraštų.

Teisinga, kad daugelis Europos kraštų jau seniai naudo- jasi nemokamo gydymo teisė-

mis. Tačiau, ir jie tai neišvėdė per keletą dienų. Štai tokios Vokietijos socialinis draudimas, vienoje ar kitoje formoje, jau gyvuoja nuo 1883 metų. O tuo tarpu šitame krašte socialinis draudimas įsigaliojo tik 1937 metais.

NUGALĖTI PINIGUOČIUS

Šiam kraštui būtina yra ne tik perauklėti paprasto piliečio galvosena. Yra būtina nugalėti ir kapitalą (įvairios ligos bei gyvybės apdraudos bendrovės ir organizuota daktarija).

Neseniai vykusį apklausinėjimą Washingtone, Kongreso Komisijoje metu, veltui buvo norima įtikinti piniguočius, jog nemokamo gydymo įvedimas jiems tik tepadėtų. Jie, atmetę visokius įrodinėjimus, tebetvirtina, kad nemokamo gydymo įvedimas tai pradžia socializmo ir galas daktarų laisvei.

KAIP RUOŠIAMAS KELIAS?

Dažnai mūsųose yra jaučiama baimė, kad šitas kraštas socialinio draudimo srityje tedaro vos vėžlišką pažangą. Girdi, turbūt greičiau nukeliausime į mėnulį, negu galėsime pasinaudoti nemokamo gydymo teisėmis.

Gali taip atsitikti, tačiau nemanau, kad socialinio draudimo srityje pažanga yra lėta. Asmeniškai esu patyręs, kad šio krašto vadovybė labai sumani ir apgalvotai žygiuoja pažangon ir socialiniame draudime.

Žygiuojama tvirtai ruošiant kelią tobulesniam socialiniam draudimui ir nemokamam gydymui. Nenusiminkime, jei ypatingai pastarasis, yra labai laipsniškai lėtas. Kodėl?

Pirma, kaip minėjau yra būtina pakeisti amerikiečio nusistatymą "valdžios kišimasi į privatų piliečio gyvenimą".

Antra, būtina suorganizuoti pakankamai stiprią atitrauką prieš kapitalą. Į šią atitrauką įeina visa darbininkija ir šiaip jau publika, kuri atostogauti tegali tik porą savaičių metuose.

Trečia, nemokamo gydymo projektas kainuos milžiniškas sumas. Nors ir turtingas yra šis kraštas, tačiau doleriai ant medžių neauga. Juos būtina ištraukti iš visuomenės kišenės. O skaudžiausia, kad tokiai operacijai kiekvienas pilietis priešinas visomis išgalėmis.

Apskaičiuojama, kad nemokamo gydymo projektas, tik šitos apimties, kainuos pirmaisiais metais virš bilijono dolerių.

Kervirta, nemokamo gydymo projektą pavertus įstatymu, būtų susidurta su priemonių trūkumu. Jau šiuo metu šiame krašte jaučiamas ligoninių, slaugymo namų bei medicininio personalo trūkumas. Visa tai nedegsta kaip grybai po lietaus. Yra būtina pastatyti daugiau ligoninių, išmokyti daugiau daktarų, slaugių.

Taip bent prabėgomis paliečiant atrodo tos pagrindinės priežastys dėl kurių nemokamos gydymas yra ruošiamas dabar tik pensininkams. Tačiau, kad vėliau nemokamu gydymu naudosis ir kita gyventojų dalis nėra abejonės. Tai yra tik laiko klausimas.

DAILININKAS VIKTORAS PETRAVIČIUS NAUJOJE MENO GALERIJOJE

Naujai praplėstose Chicago Savings & Loan Association patalpose lapkričio 11 d. atidaroma meno galerija, kurioje iki gruodžio 10 d. bus išstatyti dail. Viktoro A. Petravičiaus grafikos darbai.

Prieš eilę metų lietuvių įsteigta Chicago Savings & Loan Association yra išaugusi į daugmilijoninę bankinę įstaigą. Šiai įstaigai tūkstančiai lietuvių yra patikėję savo santaupas ir jiene atlieka įvairius kitus finansinius reikalus. Įstaigos prezidentas John Pakal, Sr. yra plačiai žinomas lietuviškai visuomenei. Jo talka daugelį kartų buvo pravarė didesnių lietuvių kultūrinių užsimojimų įgyvendinimui.

Aišku, kad ir naujoji meno galerija prideramai pasitarnaus lietuviškam reikalui. Tai laiduoja ir dail. Adolfo Valeškos pakvietimas galerijos priežiūrai ir parodų rengimui.

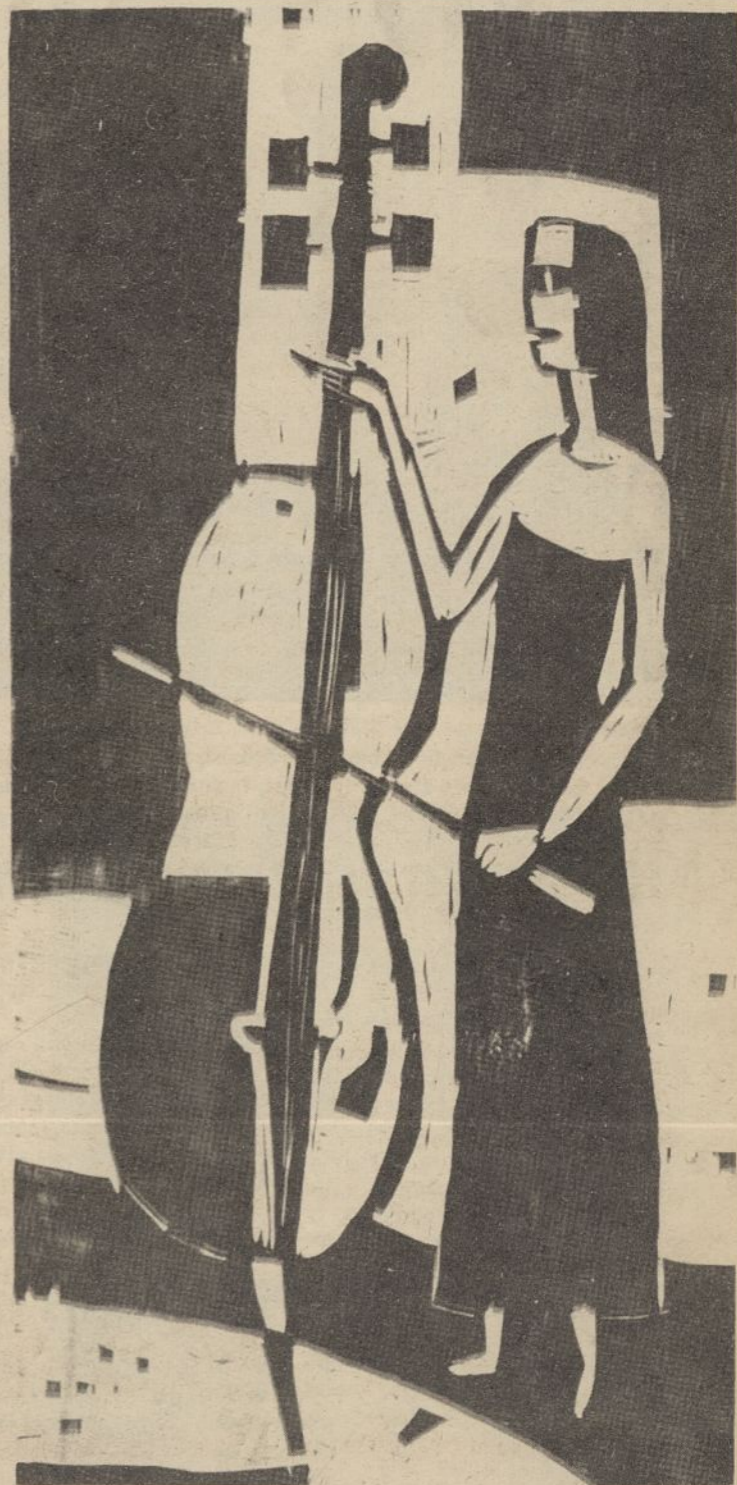
Dail. A. Valeška teigiamai vertina John Pakal, Sr. mostą ir pramato, kad galerija bus tinkama lietuvių

dailininkų kūrybos propagavimui amerikiečių tarpe. Mat, patogi ir lengvai pasiekiamą vietą, puikios patalpos bei ilgos lankymo valandos, užtikrina gausų lankytojų skaičių. Dail. A. Valeška pareiškė, kad naująją galeriją gyvai domisi lietuvių dailininkai ir jau yra numatytos dailininkų A. Elskaus, V. Kasiulio, T. Valiaus ir kitų parodos.

Dail. V. A. Petravičiaus paskutinė individuali paroda buvo prieš dešimt metų Chicagoje. Taigi, jo kūryba senokai matyta platesniu mastu. Žinoma, per pastarąjį dešimtmetį nevengtą bendrinių parodų. Pavyzdžiui šiemet dailininko darbų buvo išstatyta Persekiojamos Bažnyčios parodoje, įvykusioje Ravenoje, Italijoje ir 1960 m. John and Mabel Ringling Museum of Art, Sarasotos mieste, Floridoje. Pastaroje parodoje jury komisijos atrinktais darbais pasirodė žymiausi JAV dailininkai.

Lapkričio 11 d. atidaromoje dail. V. A. Petravičiaus apžvalginėje parodoje pa-

nuo 10 val. ryto iki 9 val. vakaro. Skatintina ši mūsų kūrėjų, prancūzų pagerbtą "Grand Prix", pagerbti parodos aplankymu. ptr. p.

Viktoras Petravičius Muzikantė (medžio raižinys)

Viktoras Petravičius Prie ežero (medžio raižinys)

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVA

DIRVA

6907 Superior Ave., CLEVELAND 3, Ohio

PRADĖKITE SIŪSTI DIRVA

Kam

Kur

Susipažinti šešius numerius

Už metus — \$10.00

Už 6 mėnesius — \$6.00

(Pažymėkite atitinkame lankelyje savo užsakymą ir pridėkite atitinkamą mokestį, jei užsakote sau ar kaip dovaną).

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

P. J. KERSIS

Turėdami reikalų prašom į mane kreiptis namų telefonu OL 7-2521 — Peninsula.

J.S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas 1254 Addison Rd. Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro. Dienos telef.: HE 1-6352 Nakties tel.: LI 1-4611

matysime 57 grafikos darbus. Du trečdaliai darbų bus visiškai nauji ir nematyti, daugumoje sukurti 1961 m. Naujieji darbai pasižymi nauju meniniu sprendimu. Kai kuriuose pastebimas didesnio juodo plėmo naudojimas arba palinkimas į didesnę abstrakciją. Taipogi naujuose paveikluose veik nebėra mūsų liaudies meną primenančios ornamentikos.

Vienok, nežiūrint pakitimo, dail. V. A. Petravičius tebėra kompoziciniai stiprus, originalus ir patraukiančiai įdomus. Šios savybės užtikrina dailės kūrinių vertingumą.

Parodą tęsis visą mėnesį ir bus kasdien atidaryta

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

Rudenio vėjai ir tamsūs debesys virš mūsų žemės laukų ir girių, nutildę paukščių giesmes ir žmonių dainas, liepia ruoštis žiemai ir laukti, laukti ateinančio pavasario...

JAV atvykti yra užsiregistravę 2,502 asmenys

Per metus į JAV gali atvykti tik 384 Lietuvoje gimę asmenys. Tai Lietuvos kvota. Valstybės Departamentas praneša, kad rugpjūčio 1 dieną buvo užsiregistravę JAV vizai gauti 2,502 asmenys, Lietuvos gimę. Iš jų 176 yra privilegijuoti, nes turi JAV artimų giminių. Lengva apskai-

čiuoti, kad artimų giminių JAV neturintiems teks laukti vizos gana daug metų.

Tremtiniai lietuviai gali atvykti į JAV be kvotos ir laukimo, deja, dėl įvairių priežasčių jie labai lėtai registruojasi, o privilegijų laikas baigiasi (1962 m. liepos 1 d.)

BALFO PAJAMOS SPALIO MĖNESYJE

Balfas spalio mėn. gavo tik 534 šalpos dolerius -- grynų aukų. Vienam asmeniui netikėtai paaukojus stambesnę sumą specialiai siuntiniams, ir pridėjus kitas pajamas, iš viso buvo gauta 5265 doleriai, kurių vis dėlto neužteko to pat mėnesio operacijoms.

Vien siuntiniams išleidom 2,279 dolerius; Vasario 16 gimnazijai gauta ir nusiųsta 696 doleriai. Saleziečių gimnazijai nieko negavome ir nieko nepasiuntėme. Spalio mėn. buvo išleista 217 dolerių daugiau negu gauta. (Viso išlaidų buvo \$5,482).

Spalio mėn. Balfo Centras išrūpino ir išvežė V. Vokietijon 232,513 svarų įvairaus maisto ir 6,820 sv. aprangos. Maistas buvo gautas iš JAV vyriausybės, rūbai suaukoti dosnių lietuvių.

Visos tos gėrybės išplaukė 5 atskirai siuntom, laivais, už kurių pervežimą apmoka V. Vokietijos vyriausybė. Dokumentacija, apdrauda ir kiti formalumai šių siuntinių Balfui kainavo per 500 dolerių.

BALFO INDIVIDUALIOS SIUNTOS

Spalio mėn. iš New Yorko Balfas pasiuntė 69 individualias medžiagų siuntas. Iš jų 33 į Lenkiją, 36 Lietuvon ir Sibiran ir vieną Brazilijon.

Vaištų siuntinių buvo 22. Iš jų tik du siuntiniai Lietuvon, Lenkijon vaištų nedidelius siuntinukus įleidžia be sunkumų, net ir be receptų. Tie siuntinukai dažniausia siunčiami iš Vokietijos, tačiau vokiečių vaištų sandėliai atsiskak parduoti vaištus be receptų.

Privačiai gelbstintieji sergančius lietuvius Lenkijoj taip pat turėtų reikalauti iš ten receptų, nes iš užsienio gauti vaistai Lenkijoje dažnai piktnaudojami. Dėl tos priežasties ir lenkai gali juos uždrausti.

ORGANIZACIJOS JUDRUMAS

Nors Balfo Centre spalio mėn. pinigų daug negauta, bet skyriuose veikla buvo labai gyva, jos sukeltos šalpai lėšos pasiekė Balfo Centrą vėliau. Reikalų vedėjas dalyvavo įvairių vietų Balfo parengimuose ar veikėjų pasitarimuose.

New Yorke sudarytas pajėgus Vajaus Komitetas, kuriam vadovaus Dr. A. Trimakas. Balfos reikalų vedėjas dalyvavo Berlyno burmistro pagerbime New Yorke, Taikos korpo konferencijoje ir kit. amerikiečių bei lietuvių veikėjų susirinkimuose, kur mažiau ar daugiau buvo liečiami Balfo reikalai.

IMIGRACIJOS RŪPESČIAI

Spalio mėn. Balfas susilaukė kelių imigrantų lietuvių, atvykusių į JAV vien Balfo dokumentais. Viena puiki šeima atvyko per V. Vokietiją beveik tiesiai iš Si-

biro. Ją pasiėmė globoti Balfo direktorius kun. V. Martinkus. Kitiems prieglaudos teko ieškoti New Yorke. Laukiame atvykstant daugiau.

ATLYGINIMAS NUKENTĖJUSIEMS NUO NACIŲ

Šiai problemai Balfo Centras negali daug talkinti, tik painformuoja, aiškina, parūpina anketas. Bylių neveda ir advokatų nerekomenduoja, nes tai gana komplikotos individualios bylos, už kurių laimėjimą Balfas negali imtis atsakomybės.

Balfo įstaiga Muenchene daug padeda tremtiniams Vakarų Vokietijoje, kur yra dauguma nukentėjusiųjų nuo nacių.

BALFAS LAPKRIČIO MĖNESYJE

Centras bus užverstas darbais talkinti New Yorko Balfos vajui, kurį veda specialus komitetas ir skyrius valdyba, vadovaujama akt. Vitalio Žukausko. Lapkričio 8 d. Centro Valdyba turi spręsti gana daug ir komplikuo- tų uždavinių: individualios šalpos prašymai, tremtinių įkur-

dinimo Vakarų Vokietijoje reikalai, užkliuvę agentūroje Balfo medžiagų siuntiniai ir pan.

Dėl užkliuvusių siuntinių pasikutinė informacija yra, kad visus juos perims ir persiųs dar veikiančios agentūros be specialių išlaidų siuntėjams.

KUN. L. JANKUS,
BALFO reikalų vedėjas

NEW YORK

GERAS PASIRUOŠIMAS TARPTAUTINEI MOTERŲ PARODAI

Šių metų lapkričio mėn. 6 - 12 dienomis įvyksta Tarptautinė Moterų Paroda New Yorke. Lietuvių skyrius rengiamas Liet. Moterų Atstovybės New Yorko Klubu, šiemet lietuvių dalyvauja protesto ženkle, minint 20-tį metų nuo lietuvių moters trėmimų, kančių, sunkių darbų ir šeiminių išskyrimų.

Lietuvių kioske bus išstatyta ir galima įsigyti ką tik išleista (Lippicott leidyklos) B. Armonienės knyga "Palikit ašaras Maskvoje". Tai bus graži Kalėdinė dovana ne tik artimiesiems,

bet ir bičiuliams -- amerikiečiams. B. Armonienės knyga yra vaizdus dokumentas lietuvių moters pereito kryžiaus kelio, kuriu juk buvo tūkstančiai.

Amerikietės -- moterys, atskiru atsišaukimu bus kviečiamos prabilti ir protestuoti dėl šių metų Sovietų sprogdinamų ore galingų bombų, kurių radioaktyvios nuosėdos grėšia apnuodyti visą žmoniją.

Kaip ir kasmet, lietuvių kioske bus išstatyti lietuvių liaudies meno išdirbiniai: juostos, smūtkečiai, gintaras. Bus galima gauti lietuviško sūrio, saldainių, pyragaičių, Kalėdinų atviručių.

Lietuvių diena įvyksta lapkričio 12 d. (sekmadienį) tarp 2 - 3 val. Kalbės Moterų Atstovybės pirmininkė Ligija Bieliukienė, koncerte dalyvauja Operetės choras, muz. Mykolo Cibo diriguojamas ir J. Matulaitienės Šokėjų grupė. Bilietai prie įėjimo \$1.50, o pas Klubą narys, Vienybietės, Atletų Klube ir pas p. Ginkų -- 0,75 c.

Parodos adresas: 71st Infantry Armory, Park Ave, ir 34-ta gatvė, N. Y. C. Atdara kasdien nuo 1 val. iki 10:30 vakaro.

kr.

CHICAGOS LIETUVIŲ ŽINIOS

Padėka už gražią talką

Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos Chicagos, Cicero ir East Chicagos skyriams š. m. spalio 28 d. ruošiant bendrą rudeninį banketą daug pagalbėjo skyrių narės. Jos sąaukojo maistą, nesigailėjo laiko paruošti sudėtingus užkandžius, kuriais mieli banketo svečiai skaniai pasivaivšino. Jos vadovavo bufetui.

Už šią gražią skyriams padarytą pelningą paslaugą, priklauso padėka ponoms: O. Biežienei, A. Kazanauskienei, B. Paplėnienei, Dr. Jurkūnienei, St. Rudokienei, E. Vilutienei, E. Juškieni, E. Stankūvienei, J. Jakubauskienei, Nemickienei, Pocienei. Be to atskira padėka aktorei E. Vitutienei už gražiai pravestą programą. Ačiū visoms. Skyrių Valdybos

LIETUVIAI ILLINOIS

ŠACHMATŲ PIRMENYBĖSE

Lapkričio 5 d. buvo baigtos du savaitgalius (spalio 28 - 29 ir lapkričio 4 - 5) užtrukusios Illinois valstybės šachmatų pirmenybės. Šios pirmenybės, kuriose meistro vardą gynė mūsiškis Povilas Tauvaišas, sutraukė 76 dalyvių ir buvo pravestos Gompers parko pastate, Chicagoje.

Mūsiškis P. Tauvaišas, šiose pirmenybėse turėjęs aukščiausiąjį "reitingą" iš visų dalyvių nepajėgė pakartoti pergalės, nes visai netikėtai atidavęs 2 taškus prieš menkesnio pajėgumo žaidėjus. Jis iš 8 galimų taškų surinko 6 ir pasidalino III - IX vietą (po 6 taškus turėjo 6 žaidėjai).

Tauvaišas pirmame rate supliekė J. Erkmanį, tačiau antrame turėjo nusileisti prieš M. Klein. Po to jis laimėjo 3 taškus iš eilės (prieš R. Sillars, B. Malina ir L. Rodin), tačiau septintame rate suklupo prieš E. Buergerį. Paskutiniuose ratuose jis vėl nugalėjo 2 taškus (prieš C. Moore ir H. Mayer). Tokios pasekmės nepakako čempiono vardo laimėjimui, ir jis atiteko tik 1/2 taško praradusiam A. Sandrinui. Antroje vietoje liko A. Fishenheimer su 7:1 partijų santykiu.

Pirmenybėse dalyvavo Pranas Šalkauskas, prieš kelis metus

atvykęs iš Australijos. Jis, tebedamas tik A klasės (trečia nuo viršaus) žaidėju, sugebėjo pasiekti gana daug pergalių ir prieš stiprius žaidėjus. Šalkauskas laimėjo prieš D. Keen, A. Kapp, N. Leopoldi, L. Rodin, F. Skoff ir K. Czerniecki.

Tokių būdu Šalkauskas gavo prizą, kaip pirmenybėse geriausiai pasirodęs A klasės žaidėjas. Pagal Bergerio lentelę, kaip įveikusiam stiprius žaidėjus, gali atitekti III - IV-ta vieta.

Beje, pirmenybėse dalyvavo ir trečias lietuvis -- didelis šachmatų entuziastas -- Vladas Karpuška, kuris surinko 3 taškus -- daugiau negu pora dešimtų kitų žaidėjų. Jis nugalėjo B. Hardison, W. Forman ir A. Kapp. Šiose pirmenybėse pasigesta K. Jankausko, V. Palčiausko, A. Zujaus, K. Jakšto ir kitų Chicago lietuvių šachmatininkų.

ED. ŠULAITIS

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso EVerglade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p.
pirmad., antrad., ketvirtad., penktad.

Tik susitarus trečiadieniais.

Tel. ofiso PProspect 8-1711
Rezidencijos RRepublic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

Val.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.

Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

Telefonas:
Ofiso RRepublic 7-5020.
Namų WAilbrook 5-3765.

J. Ramunis, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2557 W. 69th Street
(Įėjimas iš Rockwell St.)

Val.: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
šeštadieniais:
2-4 p. p. ir 5-7 p. p.

EAGLE STAMPS
REIŠKIA DAR DIDESNĮ SUTAUPYMĄ

the **MAY** *cos* **NOW** **3** **BASEMENT** stores

Downtown - Public Square Cedar Center - Ridge & Ridgewood Drive

TAUPLYK! TAUPLYK! TAUPLYK!

BROADLOOM

EKSTRAVAGANTISKAS

- Stiprus, ilgai nešiojantis Nylons
- Vienos spalvos
- Ryškiai graži vilna
- Guminė apačia, kad nereikėtų atskiro paklodo
- Dekoratyvinė vilnonė daugiaspalvė
- Viskas už žemą, žemą kainą

Prašom atsinešti apytikrius kambarių išmatavimus.

100% ilgai nešiojamo Nylono su pilnu padėklų

4 spalvos ir dvigubos juostos

Jūs sutaupsit daug pirkdami šį 100% nylono broadloom su 1/8" priaustu guminiu paklodu. Gerai išsilauko nuo dulkių ir lengva išlaikyti švarą. Pasirinkimai iš 4 raštų ir dvigubų juostų.

12x18 pėdų dydis \$72

\$3 Square Yard

100% vilnone Pile 1/8" storio priaustas guminis paklods

Maišytos ir vienaspalvės

Visos vilnonės pile broadloom įdedamos su 1/8" priaustu guminiu paklodu pagal jūsų reikalavimus ir kainą! Įdėkit nuo sienos iki sienos arba gabalais. Maišytos ir vienaspalvės!

12x15 dydis \$80

\$4 Square Yard

100% vilnonė Pile raštuota Wilton 12 pėdų pločio

5 populiarios spalvos

Visi vilnoniai Wilton broadloom už medvilnės, rayon ar nebrangią Axminster kainą. Pasirinkimas beige, champagne, nutria, green arba rose beige.

12x12 pėdų dydžiai \$80
Vaflinio rašto paklods 60 c. kvadr. pėda

\$5 Square Yard

Basement Rug Department The May Company, All 3 Stores

FILATELIJOS KAMPELIS (15)

ANTANAS BERNOTAS

JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTYBĖS

išleido šiuos naujus pašto ženklus:

1. Spalio 4 d. - 4 c. paminėjimui 100 metų sukakties nuo gimimo žymaus Amerikos dailininko, iliustratoriaus ir rašytojo Frederico Remingtono. Ženkle matome du indėnus, siunčiančius dūmų signalus. Piešinys paimtas iš Remingtono paveikslu "The Smoke Signal", ir sudaro kairiąją jo pusę. Dešinėje pusėje dar yra du arkliai ir raitas indėnas.

Paveikslas originalas yra Amon Carter Museum of Western Art, Fort Worth, Texas. Pašto ženklas spausdintas keturiomis spalvomis: mėlyna, tamsiai raudona, alyvine ir tamsiai ruda.

Frederic Remington (1861 - 1909) gimė Canton, N. Y. Karo su ispanais metu prie generolo Shafterio buvo karo korespondentu. Savo kūriniuose labai mėgo vaizduoti šiaurės Amerikos indėnų gyvenimą, taip pat piešė vaizdus iš Amerikos karių gyvenimo "vakarų stiliuje". Yra sukūręs ir bronzos statulėlių.

Jis parašė ir pats iliustravo "Pony Tracks" (1895), "Crooked Trails" (1898), "The Way of an Indian" (1906) ir kitas apsakas.

2. Spalio 10 d., minint Kinijos respublikos įsteigimo 50 metų sukaktį, išleistas 4 c. pašto ženklas su Sun Yat-seno atvaizdu. Viršuje -- saulės simbolis iš Kinijos vėliavos ir kiniški žrašai. Ženklas spausdintas mėlyna spalva.

Kaip žinia, Kinija visais laikais buvo monarchija, valdoma stipresnių ar silpnesnių monarchų. XIX amž. pabaigoje ir XX pradžioje monarchija visiškai nusilpo. Japonija ir didžiosios Vakarų valstybės Kinijoje įsigijo visokių koncesijų ir privilegijų.

paėmė savo globon didelius žemės plotus, geležinkelius, kasyklas ir t.t. Rusai, po karo su japonais, pasiėmė Mandžūriją, Port Artūrą ir kitas žemes.

Kinijoje svetimšalių valdymu išaugo toks didelis nepasitenkinimas, kad jis baigėsi vadinamu Bokserių sukilimu 1900 m. Kitas sukilimas, vadovaujamas Sun Yat-seno, 1911 m. nuvertė Manchų dinastiją ir įsteigė respubliką, kurios pirmuoju laikinu prezidentu buvo pats Sun Yat-senas.

Sun Yat-sen (dar vadinamas Sun Wen ir Chung Shan, 1866-1925), Kinijos respublikos kūrėjas, mokėsi Havajuose, JAV, Anglijoje ir Japonijoje, ir anksčiau išitraukė į revoliucinę veiklą, kuri baigėsi Manchų dinastijos nuvertimu. Tačiau ir po monarchijos panaikinimo bei respublikos įsteigimo, Kinijoje vienybės ir tvarkos nebuvo, kaip jos nėra ir dabar. Po II Pas. karo visą sausažemę užėmė komunistai, tautinei Kinijai palikdami tik Formozos salą su keliomis mažesnėmis salelėmis, kurią dabar valdo gen. Čang - Kaišekas.

KANADA

spalio 12 d. išleido propagandinį 5 c. pašto ženklą, pavadintą "Resources for Tomorrow". Ženklas spausdintas ruda ir žviesiai žalia spalvomis.

Ženklo išleidimo metu Montrealyje susirinko Kanados federalinės ir provincijų vyriausybės atstovai apsvarstyti, kaip geriau suderinti ir išnaudoti pramonę ir "atsinaujinančius gamtos išteklius".

Pašto ženkle ir matome šias visas sąvokas, išreikštas stilizuotais simboliais -- dvi rankos laiko iškeltą penkių stipinių dantiratį (pramonę), kurio tarpuose pavaizduoti: vandenys (bangos), žemės ūkis (laukas ir ūkininko sodyba), miškininkystė (trys eglės), medžioklė (miško žvėrys ir paukščiai) ir žuvininkystė (trys žuvis).

RYTŲ VOKIETIJA

minėdama 1000 metų sukaktį nuo Hallės miesto įsteigimo, išleido 2 pašto ženklus, 10 pfeningų ženkle, kurį čia žemiau duodame, yra senovinis Hallės miesto vaizdas ir trys germanai, nešini pintinėmis. 20 pf. ženkle -- mokslininkas laboratorijoje ir bendras miesto vaizdas.

Halle an der Saale (trumpiau:

Halle Saale) miestas yra vidurio Vokietijoje, Saksonijoje, 32 km į šiaurės rytus nuo Lėpzig, prie Saalės upės. Miestas įkurtas apie 961 metus. Nuo senovės garsus kaip druskos gamybos ir prekybos punktas. Druska gaunama iš sūrių šaltinių vienoje upės sauloje. Be to netolimosiose miesto apylinkėse yra gausios rudosios anglies ir kalio druskos kasyklos. Taip pat žinomas savo specialiais stiklo išdirbiniais.

Mieste yra išlikusių viduramžių istorinių pastatų. Veikia Martyno Liuterio vardo universitetas, įkurtas 1694 m. Prūsijos karaliaus Friedricho I, aukštoji teatro ir muzikos mokykla ir kt. Šiuo metu mieste gyvena apie 230,000 gyventojų.

KLAIDOS ATITAIKYMAS. Praeitame FK numeryje, aprašant Lenkijos pašto ženklus, yra iškritusi viena eilutė, pakeisdama aprašymo turinį. Turėjo būti: "... kurioje matome: pirmąjį Lenkijos karalių Mieszko I, karalių Kazimierą Didįjį..." t.t.

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Dail. J. Račila, po sunkaus širdies priepuolio, paguldytas Huron ligoninėje. Kaip žinia, dail. J. Račila yra Dirvos antgalvio autorius. Ligonis yra širdies specialisto priežiūroje ir kol kas prašoma jo nelankyti.

• Vaidilos Teatras, po sėkmingų gastrolių Rochesteryje, lapkričio mėn. 11 d., su akt. P. Maželio režisuota A. Rūko komedija "Vieno kiemo gyventojai" išvyksta į Baltimorę. Ateityje numatoma visa eilė išvykų į įvairias vietas ir su kitais veikalais.

Organizacijos, suinteresuotos Vaidilos teatro patarnavimu, prašomos kreiptis pas teatro administratorių -- Z. Peckų, 1344 East 68 St., Cleveland 3, Ohio. Tel. UT 1-5793. Šiuo metu teatras galėtų tartis dėl A. Landsbergio veikalo "Penki stulpai turgaus aikštėje" -- akt. P. Maželio režisūra; Maurice Rostand "Žmogus, kurį užmušiau" -- akt. Ign. Gataučio režisūra ir A. Rūko "Vieno kiemo gyventojai" -- P. Maželio režisūra.

• Studentų Sąjungos Clevelando skyriaus narių susirinkimas įvyksta šį penk-

tadienį -- lapkričio 10 d., 8 val. vak. Čiurlionio namuose. Bus įdomi programa.

• SLA 14-oji kuopa lapkričio 4 d. atšventė 60 metų veiklos sukaktį. Apie kuopos veiklą kalbėjo Vyt. Brazulis, kuopos pirmininkas. Jis pristatė minėjimo dalyviams nuo kuopos įsisteigimo joje dirbančią p. Baltrukonię. Taip pat pristatė ir kitus, daug metų kuopoje veikiančius narius. Apie SLA įnašą į lietuvių gyvenimą kalbėjo P. J. Žiūrys.

Meninę programą išpildė N. Brazulienė, J. Kazėnas ir V. Jurgelis padainuodami, o seserys Jokubaitytės gražiai pašokdamos. G. Karsokienė ne tik visus pianinu palydėjo, bet pora kūrinių ir pianinu paskambino.

Po meninės programos sekė vaišės. Dalyvių buvo apie 100. Gaila, kad patys kuopos nariai, kurių yra apie 300, į šešiasdešimt metų sukaktį neatšilankė.

• Alf. Mikulskio vedamas Čiurlionio Ansamblis spalio 28 d., su didžiausiu pasisekimu išpildė meninę programą Toronte. O sekančią dieną Hamiltone.

Čiurlioniečiai dabar ruošiasi koncertui, kuris įvyks lapkričio 18 d. Detrote.

Šį šeštadienį, lapkričio 4 d., visi linksmai ir šauniai paminėjo muz. A. Mikulskio vardines. Vaišių metu buvo perduota į juostelę įrašytas koncertas minint ansamblio 15 metų sukaktį. Pirm. A. Penkauskas visų vardu įteikė varduvininkui kuklią dovanelę. Po vaišių sekė pasilinksminimas.

Kaip buvo anksčiau minėta, šiais metais Čiurlionio Ansamblio pirmininko pareigas eina darbštusis A. Penkauskas. Jam talkina vicepirm. A. Kizys, sekr. Ingrida Stasaitė, išd. V. Vaidaitė ir narys p. Neimaniėnė.

• A. J. Natkevičius, atliekamas karinę tarnybą mariose, plaukiodamas Viduržemio jūroje, jau talkinė daug kraštų. Paskutinė kelionė buvo išsilaipinimas į Afrikos dykumos pakraštį. Dykumos vaizdai, nors su kupranugariais ir skorpijonais, nebuvo malonūs.

SPECIALISTAI PERSIŪSTI PINIGUS I SSSR. VIENINTELĖ TURINTI LEIDIMĄ IR BANDYTA -- TURINTI UŽSTATĄ PERSIUNTIMUI TARNYBA. PILNAI GARANTUOJAMA. KLAUSK SMULKMŲ GRAMERCY 744 Broad Street Newark, New Jersey ISTEIGTA 1947

VAIKO GRAŽIAUSIOS NUOTRAUKOS KONKURSAUS

(Nuotraukoms siųsti terminas baigtas 1961 m. lapkričio 1 d.)

KONKURSINĖ NUOTRAUKA Nr. 94. Reginutė Jokubaitytė, 2 metų amž., iš New Jersey. Nuotrauka Vyt. Maželio.

KONKURSINĖ NUOTRAUKA Nr. 95 Violeta Kazlauskaitė, 8 metų amž., iš Omahos, Nebr. Nuotrauka kun. L. Musteikio.

KONKURSINĖ NUOTRAUKA Nr. 96. Laimutis Degutis, 8 metų amž., iš Chicagos, Ill. Nuotrauka Z. Degučio.

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.
SAVINGS EARN 4% OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30
SUPERIOR SAVINGS
 ACCOUNTS INSURED TO \$10,000
 UTILITY BILL PAYMENTS
 MONEY ORDER CHECKS,
 TRAVELERS CHEQUES
 IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON
FUNERAL HOMES
 Vėsinamas oras Jūsų patogumui
 Della E. Jakubs & William J. Jakubs
 Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.
 6621 Edna Avenue EN 1-1763
 936 East 185 St. KE 1-7770

TURĖK PO RANKA GERĄ DOVANĄ

Skundžiamasi, kad lietuviškos knygos skaitytojų skaičius labai sumažėjęs. O mes galvojame, kad lietuviška knyga dar gali skaitytojų surašti. Ypač gera knyga, kokia yra R. Spalio Alma Mater.

Įsigyk ją savo bibliotekai. Įsigyk ir vieną dovanoms. Kai ateis kokia proga sveikinti artimuosius, tada nereikės rūpintis, o dovana bus jūsų namuose, įrišta gražiais, kietais viršeliais.

Įsigydamas Almą Mater paremsi lietuvių rašytoją, lietuviškos knygos leidyklą ir svarbiausia, įrodysi, kad gera lietuviška knyga skaitytojų dar turi.

Užsisakant naudokis pridėdama atkarpa.

DIRVA
 6907 Superior Ave.,
 Cleveland 3, Ohio.

Siunčiu \$5.00 ir prašau man išsiųsti R. Spalio naują knygą "Alma Mater".

Užsakytojas: _____
 (Vardas, pavardė)

_____ (Adresas)

KAS IR KUR? DIRVAI AUKOJO

• Nepriklausoma Lietuva, Montrealyje leidžiamas savaitinis lietuvių laikraštis gruodžio 2 d. švenčia dvidešimtmečio sukaktį.

• Lietuvos Pajūris, Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos leidžiamas laikraštis, už trejų metų ketvirtį jau atspausdintas (Nr. 3-7) ir artimiausiu metu pasieks skaitytojus. Numeris gausiai iliustruotas ir jame daug žinių iš Lietuvos pajūrio gyvenimo.

• Danutė Saladžiūtė-Kasaitienė šiemet Heidelberge, Vokietijoje, baigė medicinos mokslus daktaro laipsniu.

• Antano Škėmos Raštų Išleidimo Fondui įnašus prisuntę Santaros šviesos Federacija \$100.00, J. Grybauskienė \$5.00, Studentas \$1.00. Norintieji įsijungti į Antano Škėmos literatūrinės kūrybos išleidimo darbą kviečiami įnašus siųsti Fondui: Dr. Jonas Valaitis, 2547 W. 45th St., Chicago 32, Ill.

- G. Alekna, Racine \$2.00
- A. Kaunas, Brooklyn 5.00
- P. Mačiulis, Brooklyn 2.00
- A. Plaušinitis, Chic. 5.00
- J. Grybauskas, Chicago 5.00
- J. Kuprėnas, Washington 2.00
- P. Visockis, Columbus 2.00
- A. Eimantas, London 1.00
- G. Klaus, Woodhaven 5.00
- P. Steikūnas, E. Chic. 5.00
- E. Sutkus, So. Holland 5.00
- A. Balys, Cleveland 1.00
- A. Šilimas, Boston 1.00
- S. Jatulis, Garwood 1.00
- V. Jakimavičius, Brockton 5.00
- A. Rūkštėlė, Chicago 5.00
- J. Cicėnas, Toronto 1.00
- V. Dubinskas, Chiago 10.00
- B. Aras, Cleveland 5.00
- E. Grigaitis, Omaha 5.00
- P. Kvedaras, Toronto 5.00
- G. Vidmantas, Rochester 1.00
- J. Ginkus, Brooklyn 5.00

Visiems aukotojams širdingai dėkojame.

Kas Dirvos neskaityt - daug nustoja!

Adv. Stephen Bredes, Jr. naujasis New Yorko Lietuvių Tarybos pirmininkas

Adv. Stephen Bredes Jr.

Vyt. Maželio nuotrauka

Adv. S. Bredes tarybos pirmininku išrinkimo dieną (spalio 29) susilaukė ir 35 metų sukakties nuo savo, kaip advokato, karjeros pradžios. S. Bredes (taip rašoma oficialiai, o lietuvių tarpe sakoma Steponas Briedis) yra šimtašimtinis bruklinietis. New Yorko Brooklyne jis gimė (1900 m. rugs. 20), čia pat mokėsi pradžios ir vidurinės mokyklose, čia pat begyvendamas lankė New Yorko teisės mokyklą, kurią 1922 metais baigęs, čia pat dirbo advokato įstaigoje, čia, 1926 metų spalio 29 dieną, įgijo advokato teises, kurias praktikuoja irgi čia pat 35 metus be pertraukos.

Maždaug tiek pat laiko adv. S. Briedis dalyvauja ir vietos lietuvių visuomeninėje veikloje: klubuose, sporto rėmėjų organizacijose, Balfo centrinėje vadovybėje, New Yorko Lietuvių Taryboje (kurios pirmininku jis tampa jau nebe pirmą kartą) ir Amerikos Lietuvių Susivienijimo

(SLA) vietinėje ir centrinėje vadovybėje. Šiuo metu jis yra vienas iš SLA išdo globėjų ir būsimuose SLA vadovybės rinkimuose žada vėl į tą vietą kandidatuoti.

Kaip New Yorko ir Amerikos Lietuvių Tarybos dalyvis, adv. S. Briedis pažymėtinas išskėles sumanymą, pavirtusį lietuvių tarpe vienu iš populiariausių darbų, -- Kersteno komiteto tyrinėjimu apie Pabaltijo kraštų pavergimą.

Srovinėje -- politinėje plotmėje adv. S. Briedžio dalyvavimas ir reikšmės dvišakos; jis yra nuo seno Amerikos lietuvių socialistų organizacijų narys (socialistų grupei jis atstovauja ir taryboje), yra net ir Amerikos Socialdemokratų Federacijos vicepirmininkas, bet aktyvioj amerikėnėj politikoj jis yra respublikonas. Ne veltui sakoma, kad Amerika yra plačių galimybių šalis.

mantas ir pernai buvęs pasitraukęs A. Varnas.

Jau anksčiau buvo sutarta tarybą kiek praplėsti ir įtraukti į ją sprendžiamąjį balsu dar keturių organizacijų atstovus, būtent, Lietuvių Sporto Klubo, Moterų Vienybės, Studentų Sąjungos ir Lietuvių Bendruomenės apygardos. Sporto Klubas delegavo I. Gasiliūną, Moterų Vienybė V. Leskaitienę. Šie tapo tarybos nariais šalia pirma šešiolikos pirma paminėtųjų.

Studentų Sąjunga savo delegato neatsiuntė ir ta vieta liko neužimta, bet tebėra rezervuota. Šioks toks neišskumas išėjo su bendruomenės apygardos formaliu dalyvavimu. Pasisakytą, kad bendruomenės apygardos vadovybė skirianti ryšininką su N.Y. L.T., ir tas ryšininkas būsiąs A. Varnas. Jis būsiąs ALB New Yorko apygardos vadovybės ryšininkas ir su kitomis vietos organizacijomis. Tai ne visai tas, ko buvo pageidauta, nes taryba buvo rezervavusi bendruomenės apygardai nario o ne ryšininko -stebėtojo vietą. Tiesa A. Varnas jau (vėl) yra tarybos narys, bet kaip sandariečių -- liaudininkų grupės delegatas.

Atrodytų, lyg bendruomenės apygardos vadovybė nenorėtų ar nesiryžtų priimti savo oficialiai deleguotam atstovui nario vietos. Net ir ryšininko vaidmenį šiame susirinkime atliko ne ryšininku nurodytasis A. Varnas, o pats apygardos pirmininkas A. Maceika, kuris, tarp ko kita, pranešė naujieną, kad

nas jau yra tapęs apytirščiu lietuvių centru. Bet namas "senas senitėlis", vadinamosios salės žemos, nedidukės, išdėstymas nepatogus, jose negali būti nei kalbos apie seną net mažo masto vaidinimams. Žodžiu sakant nieko geresnio, o gal nei tiek yra dabartiniuose lietuvių klubuose, kurie jau pripažinti nepatenkinami. Svarbiausia, viskas turėtų būti iš pagrindų atnaujinta, iš vidaus ir iš lauko, o tai turėtų kaštuoti kažin ar ką mažiau kaip už namą pasiūlytoji kaina, o rezultatas vistiek nebūtų patenkinamas.

Yra buvę progų čia įsigyti visuomeniniams reikalingam kamam patalpas (ir jų, beabejoj, dar gali ir vėl pasitaikyti), bet tokių progų negalima sučiupti plikomis rankomis: reikia turėti pinigų, ir tai ne trupčiuką, o bent keletą dešimčių tūkstančių, ir tuos pinigus reikia turėti ne "padebesyse", tai yra, ne miglotuose pažaduose, o sudėtus specialioje banko sąskaitoje, kad, kai tik tinkamas pirkinys pasitaikys, būtų galima kalbėti tikrai bizniškai, o ne svajotojiškai.

Atrodo, kol pirma bus ieškoma pirkinio, o tik tada bus dairomasi pinigų, pirkinys vis teks kam kitam, o New Yorko lietuviai ir toliau pasiliks tik su svajone įsigyti savo visuomeniam veikimui prideramą pastogę.

-vr.

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

LAPKRIČIO 10 D. A. L. R. K. M. Sąjungos 46 kuopos 8 metų sukakties vakaras Šarkos restorane 7:30 val. vak.

LAPKRIČIO 11 - 12 D. Chicago lietuvių krepšinio pirmenybės Marquette Parko sporto salėje. Dalyvauja Neris, ASK Lituanicos, Baltijos Jūros, Aro ir kt. komandos.

LAPKRIČIO 11 - 12 D. D. LST Korp! Neo-Lithuania ketvirtasis suvažiavimas.

LAPKRIČIO 11 D. BALFO Chicago Apskritis balius -- vakarienis su koncertine dalimi Jaunimo Centre.

LAPKRIČIO 11 D. BALFO Chicago Apskritis balius-vakarienis su koncertine dalimi Jaunimo Centre 7 val. vak.

LAPKRIČIO 12 D. Chicago jūrų skaučių Juodkrantės Tunto sueiga Jaunimo Centre po 10 val. pamaldų.

LAPKRIČIO 12 D. Suvalkiečių Draugijos vakaras Hollywoodo svetainėje.

LAPKRIČIO 12 D. Lietuvos Vyčių choro koncertas dalyvaujant P. Bičkienei ir A. Braziumi Jaunimo Centre 2:30 val. po pietų.

LAPKRIČIO 12 D. Lietuvių R. Katalikų Labdaryų Sąjungos metinis seimas lietuvių senelių vilos -- Holy Family Villa patalpose.

LAPKRIČIO 18 D. Chicago Akademinių Jaunimo Organizacijų vakaras Vasario 16 d. gimnazijos parėmimui Evergreen Country Club patalpose.

LAPKRIČIO 25 D. Lietuvos Skaučių Seserijos koncertas-balius Western Ballroom salėje.

LAPKRIČIO 25 D. iš Didžiosios Britanijos atvykusių lietuvių metinis balius Vyčių salėje.

LAPKRIČIO 25 D. LB Chicago apygardos valdybos metinis priėmimas -- banketas Balio Pakšto svetainėje.

Taika New Yorko Lietuvių Taryboje

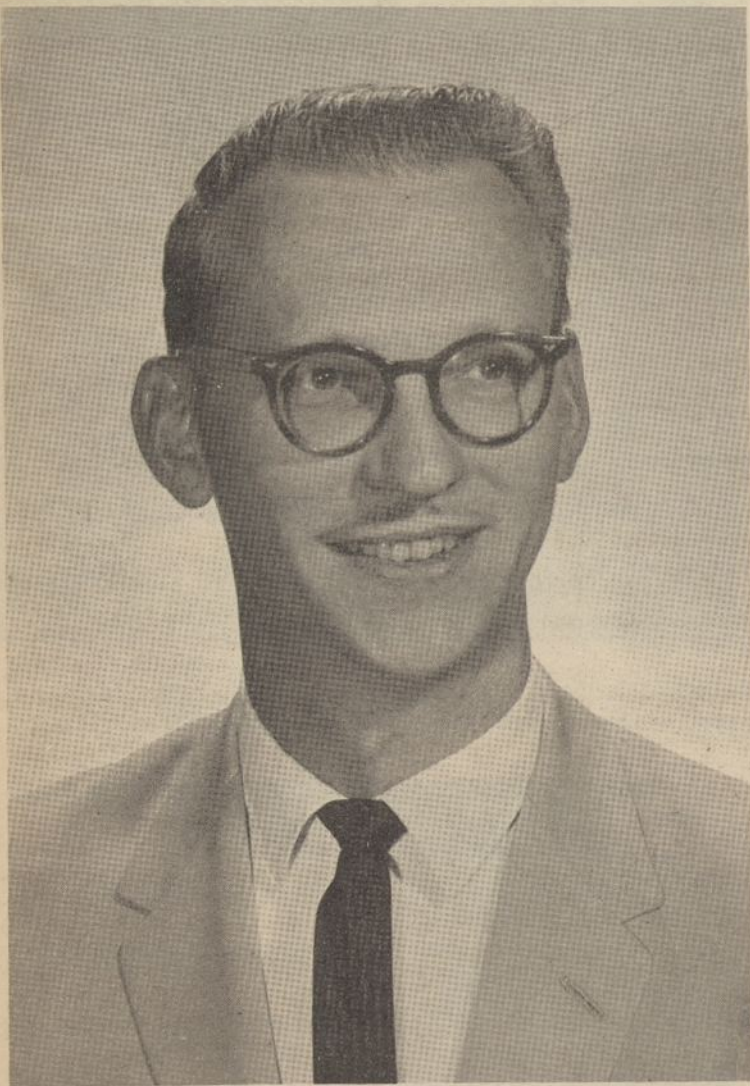
Eilę metų New Yorko Lietuvių Taryboje, atliekančioje bendrosios Amerikos Lietuvių Tarybos vietinio padalinio vaidmenį, buvo įsivyravę "skersvėjai". Jie buvo pasiekę net audrėlės stiprumą, ryšium su socialistų grupės bandymu įtraukti Tarybos vadovybėn adv. K. Michelsoną, buvusį, neva atsivertusį "laisviečių" veikėją. Toji audrėlė pasibaigė, kai Michelsonas pateko kalėjimam už savo klijenčių pinigų pasisavinimą.

Kitas "skersvėjų" sukūrėlis buvo kilęs ryšium su ano meto N. Y. L. T. pirmininko A. Varnos kontraversiškomis aplinkybėmis įvykusia kelione į Vilnių. Tada A. Varnas pasitraukė iš pirmininkų ir net iš Tarybos.

Dabar neseniai įvykusiam N. Y. L. T. dalyvaujančių organizacijų atstovų susirinkime "skers-

vėjų" jau nebebuvo, vadovybė ateinančioms metams sudaryta ramiai, taikingai. Socialistų grupė į tarybą delegavo adv. Steponą Briedį -- Stephen Bredes, Jr. -- B. Spudienę, V. Kalvelį, V. Barčiauską. Kadangi šmet socialistų grupei atėjo eilė duoti pirmininką, tarybos pirmininku tapo Stephen Bredes, Jr., kuriam kaip tik tą pačią dieną suėjo 35 metai kaip jis verčiasi advokato praktika jo gimtajame Brooklyne.

Tautininkų grupė delegavo V. Alksnį, O. Valaitienę, S. Gudą ir A. Dimą, kuriam teko sekretoriaus pareigos. Katalikų Federacijos atstovai -- P. Montvila, A. Škėrys (vicepirmininkas) A. Bendorius, A. Dzikas, Sandariečių -- liaudininkų grupės atstovai -- A. Ošlapis (vicepirmininkas), P. Dulevičius, A. Ky-

Alfredas J. Bielskis, Lietuvos konsulo dr. Juliaus ir Onos Bielskių sūnus.

Los Angeles amerikiečių laikraščiai plačiai rašė apie Alfredą J. Bielskį, Lietuvos konsulo sūnų. Jau penkeri metai jis dirba Security First National banke. Pastaruoju metu buvo treniravimo direktorius. Dabar buvo pakeltas viceprezidento paduotoju ir personalo departamento direktoriumi. Jo žinioje yra trisdešimt skyrų su vienuolika šimtų tarnautojų.

Alfredas yra baigęs Californijos Universitetą BA laipsniu. Savo disertaciją parašė apie Lietuvą. Anksčiau studijavo Vir-

ginia Military Institute ir baigė United States Counter Intelligence School. Būdamas karo tarnyboje išbuvo penkerius metus Europoje, kur ėjo karo policijos prižiūrėtojo pareigas ir buvo bazės saugumo viršininku.

Šiuo metu jis yra American Society of Training Directors pirmininku, ir vicepirmininku American Banking Institute Riverside skyriaus. Pora metų buvo lektoriumi tame institute.

Savo draugų tarpe jis yra žinomas kaip "Smiling Lithuanian". Tad, sveikinimai ir geros sekmės jaunam lietuviui!

Malonai kviečiame Jus dalyvauti LST Korp! Neo-Lithuania 39 metų, Korp! Neo-Lithuania IV suvažiavimu ir LT Akademio Sambūrio 11 metų

IŠKILMINGOJE SUEIGOJE ir POBŪVYJE

Kuris įvyks 1961 m. lapkričio mėn. 11 d. 20 val. Midwest Hotel patalpose 6 No. Hamlin Ave., Chicago.

Apie Jūsų dalyvavimą prašome pranešti iki š. m. lapkričio mėn. 9 d. A. Siliūniui, tel.: PR 8-0149.

SVENTĖS PROGRAMA

1. 20 val. iškilminga Korp! Neo-Lithuania ir L.T.A. Sambūrio sueiga.

2. Korp! Neo-Lithuania Chicago's Skyriaus vėliavos šventinimas.
  3. Korp! Neo-Lithuania junjorų kelimas į senjorus.
  4. Vakarienis ir šokiai. Šokiams-gros Cleveland'o neo-lithuanų orkestras vadovaujamas sen. A. Modestavičiaus.
- Įėjimas: \$ 5.— Studentams \$ 3.—

L. S. T. Korp! Neo-Lithuania Chicagoje

ALDONAI ir DR. JONUI PAVILIONIAMs,

jų dukrelei

RITAI-ALDONAI

mirus, reiškia gilią užuojautą

Lietuvių Tautinis Akademinis Sambūris